

**Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Miasta
Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi oraz
podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
za 2022 rok.**

**BIURO REWITALIZACJI I PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
URZĘDU MIEJSKIEGO W WAŁBRZYCHU**

MAJ 2023 ROK

Wstęp

Uchwałą Nr XLII/470/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 23.11.2021 roku przyjęto Program współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, który obowiązywał w 2022 roku. Określono w nim priorytetowe cele:

- 1) włączanie organizacji pozarządowych w definiowanie i realizowanie rozwiązań na obszarach rewitalizowanych, w tym m.in. edukacja mieszkańców, z uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego, profilaktyki uzależnień i zdrowego stylu życia,
- 2) realizowanie Polityki Senioralnej Miasta Wałbrzycha zgodnie z założeniami dokumentu Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność (przyjętego Uchwałą Nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 roku),
- 3) promowanie i propagowanie inicjatyw lokalnych oraz wszelkich działań sprzyjających pobudzaniu aktywności społeczności lokalnej,
- 4) współpracowanie na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej w Wałbrzychu,
- 5) wspieranie inicjatyw lokalnych o charakterze ekologicznym.

Współpraca Urzędu Miejskiego z organizacjami pozarządowymi i działania na rzecz budowania partnerstwa publiczno-społecznego odbywają się na zawartych w Programie priorytetowych zasadach:

- pomocniczości,
- suwerenności stron,
- partnerstwa,
- efektywności,
- uczciwej konkurencji,
- jawności procedur.

Dzięki partnerstwu międzysektorowemu rozwiązywanych jest wiele problemów społecznych. Wałbrzyskie organizacje pozarządowe wspierają społeczności lokalne oraz uzupełniają ofertę Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu w poniższych zakresach:

- ochrony i profilaktyki zdrowia,
- pomocy społecznej oraz działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- wspierania osób w wieku senioralnym,
- przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym,
- nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeń nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, rozwoju i promocji sportu,
- turystyki i krajoznawstwa,
- rewitalizacji,
- edukacji, oświaty i wychowania,
- wspierania działalności i rozwoju gospodarczego, w tym przedsiębiorczości,
- wspieranie działań na rzecz organizacji pozarządowych,
- bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Z uwagi na obowiązujące jeszcze w 2022 roku obostrzenia, m.in. kilkutygodniową kwarantannę społeczną związaną z rozwojem pandemii Covid-19 oraz wybuch wojny w Ukrainie i emigrację uchodźców do Polski, w tym do Wałbrzycha, część z zaplanowanych przez wałbrzyskie organizacje pozarządowe działań została - szczególnie w pierwszym kwartale - ograniczona, spowolniona lub dostosowana do panujących warunków społecznych. Dużą popularność zyskały: spotkania, zebrania i webinary, zajęcia instruktażowe, szkolenia i warsztaty w formie online, a także komunikowanie się drogą elektroniczną oraz telefoniczną. Duża część organizacji pozarządowych, z powodu nagłej zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej i wprowadzenia ograniczeń, zdecydowała się zawiesić swoją działalność lub w miarę możliwości, przeniósła swoją aktywność do Internetu. Zdecydowana większość organizacji odczuła negatywny wpływ pandemii i wprowadzonych ograniczeń na swoją sytuację. Z kolei dla innych ngo-sów, pandemia oraz napływ ludności ukraińskiej stały się impulsem do rozwoju i poszukiwania nowych dróg, głównie w zakresie udzielania pomocy społecznej- szczególnie uchodźcom, seniorom i osobom z niepełnosprawnościami oraz rozwijania na szerszą skalę wałbrzyskiego wolontariatu.

Sprawozdanie

z wykonania uchwały Nr XLII/470/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 23.11.2021 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 r.

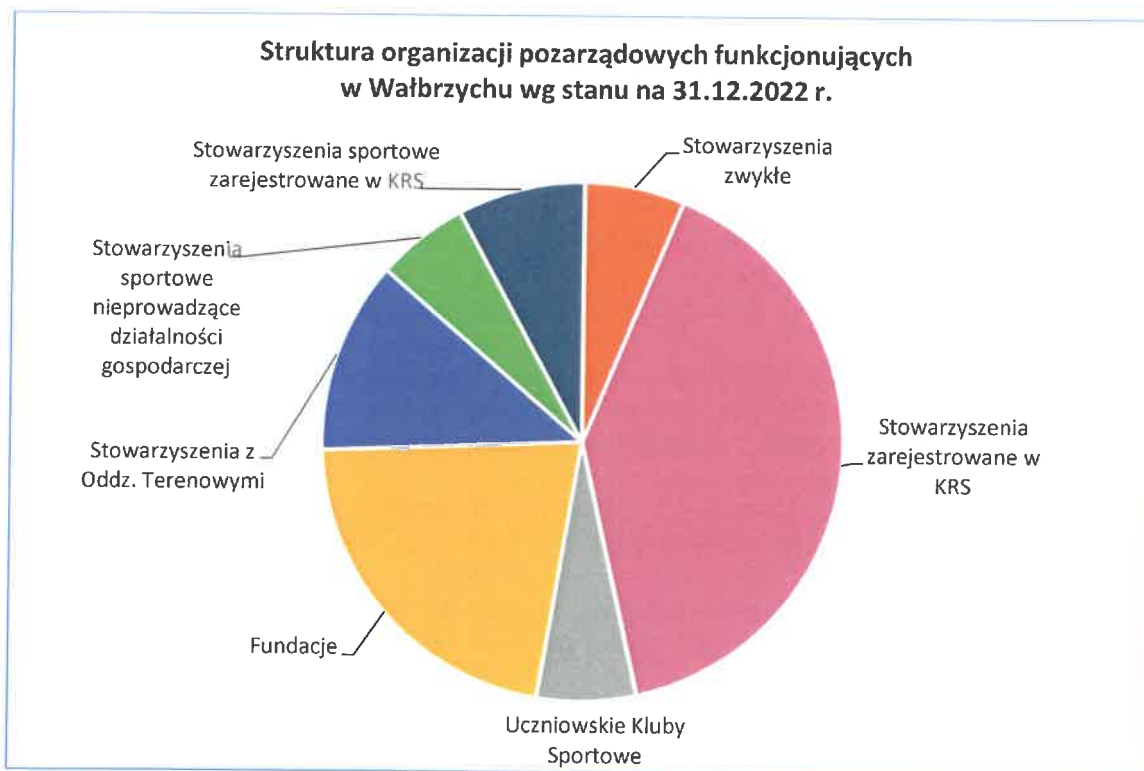
I. Charakterystyka struktury organizacji pozarządowych działających na terenie Wałbrzycha.

Na koniec grudnia 2022 roku na terenie Wałbrzycha zarejestrowanych było 418 organizacji pozarządowych. Zgodnie z ustawą z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach i ustawą z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, nadzór nad nimi sprawował Prezydent Wałbrzycha. Rejestr organizacji pozarządowych oraz ewidencję stowarzyszeń zwykłych i uczniowskich klubów sportowych prowadziło w 2022 roku Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. zarejestrowanych było:

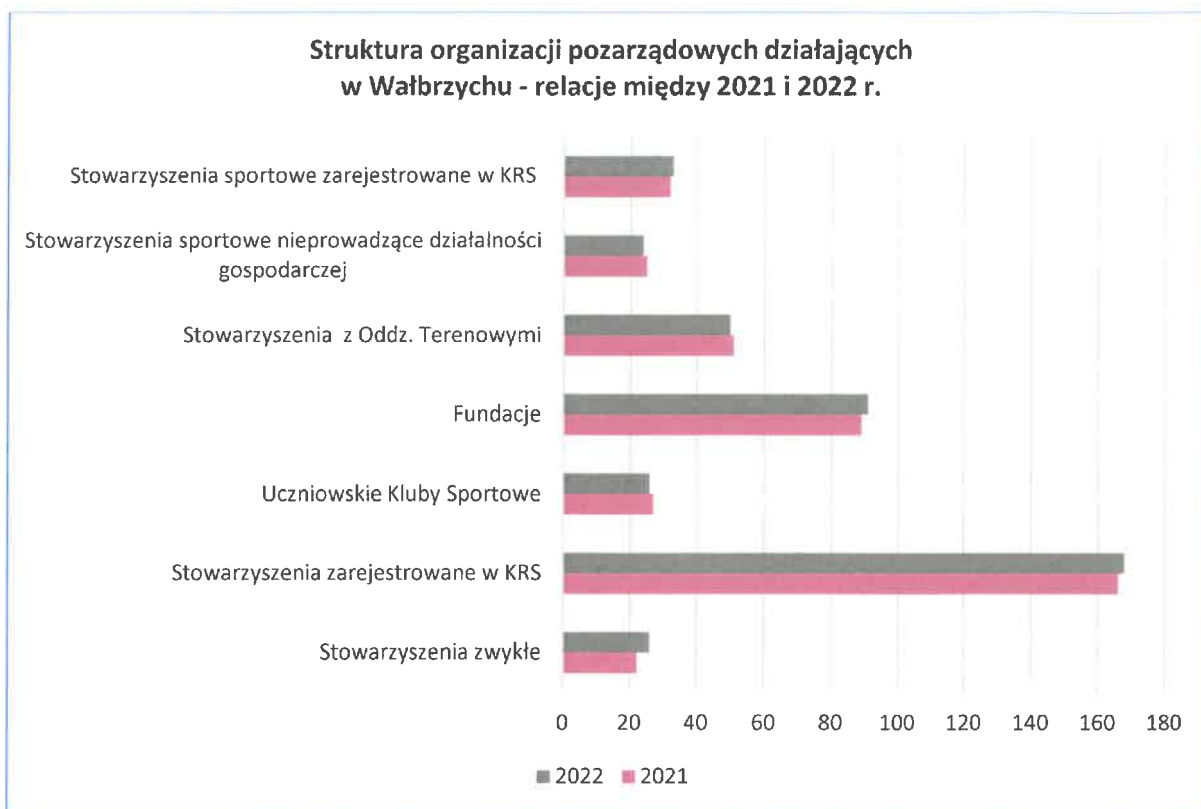
- stowarzyszeń zwykłych - 26,
- uczniowskich klubów sportowych - 26,
- stowarzyszeń kultury fizycznej nieprowadzących działalności gospodarczej- 24,
- stowarzyszeń kultury fizycznej zarejestrowanych w KRS - 33,
- stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS - 168,
- stowarzyszeń z oddziałami terenowymi zarejestrowanymi w KRS - 50,
- fundacji zarejestrowanych w KRS - 91,

w tym **40 organizacji pożytku publicznego** uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za 2021 rok zgodnie z art. 27a ust. 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 571).

Strukturę wałbrzyskich organizacji pozarządowych przedstawia poniższy wykres:

Źródło: ewidencja UM Wałbrzych.

Źródło: ewidencja UM Wałbrzych.

Na podstawie uprawnień wynikających z ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o stowarzyszeniach i ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie, organ nadzorujący przeprowadził następujące działania:

- wydano 7 informacji w formie decyzji, w tym 4 dotyczące wpisu nowych organizacji oraz 3 dotyczące dokonania zmian w stowarzyszeniach zwykłych;
- wydano 3 decyzje, w tym 1 o zakończeniu likwidacji i wykreśleniu z ewidencji uczniowskiego klubu sportowego, 2 o dokonaniu zmian we wpisach do ewidencji uczniowskich klubów sportowych;
- wydano 6 zaświadczeń dla klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia nieprowadzących działalności gospodarczej. Brak aktywności odnotowano w przypadku 4 klubów sportowych.

Ponadto w 2022 roku Krajowa Rada Sądownicza zawiadomiła organ nadzorujący o:

- zarejestrowaniu 7 nowych fundacji z siedzibą w Wałbrzychu, dokonaniu zmian w rejestrze 7 fundacji oraz wszczęciu likwidacji 2 fundacji oraz wykreśleniu z rejestru 2 fundacji, które przenieśli swoje siedziby poza Wałbrzych;
- zarejestrowaniu 3 nowych stowarzyszeń z siedzibą w Wałbrzychu, dokonaniu zmian w rejestrze w 7 organizacjach pozarządowych zarejestrowanych w KRS oraz wszczęciu likwidacji 9 organizacji zarejestrowanych w KRS.

Brak aktywności lub zawieszenie działalności spowodowane kolejnymi falami pandemii odnotowano wśród 14 stowarzyszeń z oddziałami terenowymi w Wałbrzychu oraz wśród 10 stowarzyszeń kultury fizycznej zarejestrowanych w KRS.

W roku 2022 wystawiono dla organizacji pozarządowych, w tym: stowarzyszeń zwykłych, UKS i klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia nieprowadzących działalności gospodarczej - łącznie 15 zaświadczeń z ewidencji prowadzonych przez Prezydenta Miasta Wałbrzycha.

Reasumując w 2022 roku wpisano do rejestru 14 nowych organizacji pozarządowych z siedzibą w Wałbrzychu, natomiast zakończono likwidację 1 UKS, której organem nadzorującym jest Prezydent Miasta Wałbrzycha.

W związku ze zmianą ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 593 z późn. zm.), która nakłada na podmioty tzw. „Instytucje Obowiązane”, obowiązek podejmowania określonych działań celem przeciwdziałania wprowadzeniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu, BRP podjęło działania w celu zidentyfikowania stowarzyszeń mogących być instytucjami obowiązanymi.

W terminie od dnia 5 do 14 grudnia 2022 roku do 358 organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS oraz znajdujących się w ewidencji Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu, została wysłana korespondencja zobowiązująca do przedłożenia pisemnego wyjaśnienia w sprawie przyjmowania w okresie od dnia 1.01.2021 r. do 31.12.2022 r. płatności gotówkowych w wysokości równej 10.000 euro lub wyższej.

Stosowne wyjaśnienia złożyło 162 zobowiązanych organizacji pozarządowych i żadne z nich nie zadeklarowało przyjmowania bądź dokonywania płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro (bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane).

Poniższe zestawienie przedstawia aktywne organizacje pozarządowe z siedzibą w Wałbrzychu, które złożyły/nie złożyły wyjaśnienia w drodze oświadczeń.

	liczba NGO, do których wysłano pismo przewodnie + druk oświadczenia	liczba złożonych przez NGO oświadczeń	liczba zwrotów
Fundacje zarejestrowane w KRS	92	51	32
Stowarzyszenia zarejestrowane w KRS	183	71	83
UKS	25	13	6
Kluby sportowe nie wpisane do KRS	24	12	8
Stowarzyszenia kultury fizycznej wpisane do KRS	34	15	14
SUMA	358	162	143

II. Konsultacje społeczne z Gminną Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Konsultacje projektu uchwały Rady Miejskiej w Wałbrzychu w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok prowadzone były od 7 do 21 października 2021 roku. Ich celem było zebranie uwag, propozycji i wniosków dotyczących projektu uchwały. Projekt przekazany był także do konsultacji Gminnej Radzie Działalności Pożytku Publicznego w Wałbrzychu, organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone przy pomocy formularza elektronicznego, do którego załączony był ww. projekt uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha podlegający konsultacjom. Formularz został umieszczony na stronie internetowej www.um.walbrzych.pl w zakładce „Poznaj Wałbrzych/Organizacje Pozarządowe/Konsultacje i opinie – Rada Pożytku Publicznego i Organizacje Pozarządowe” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej UM w Wałbrzychu w zakładce „Rada Pożytku Publicznego i Organizacje Pozarządowe – Konsultacje i Opinie”.

Kolejnym narzędziem do przeprowadzania konsultacji z NGO jest uruchomiona specjalna domena internetowa „Konsultacje i opinie”, udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej UM Wałbrzycha. Domena umożliwi Radzie Pożytku oraz wałbrzyskim organizacjom pozarządowym, na podstawie wcześniej wypełnionego formularza zgłoszeniowego oraz nadanego loginu i hasła, przekazywanie uwag, opinii, propozycji do projektów uchwał Rady Miejskiej Wałbrzycha przekazanych do konsultacji społecznych przez Prezydenta Wałbrzycha. Termin wyrażania opinii wynosi 14 dni, a wyniki konsultacji podaje się do publicznej wiadomości.

Projekt uchwały, oprócz umieszczenia go na stronach internetowych Urzędu, przesłano także w wersji elektronicznej do wszystkich organizacji pozarządowych znajdujących się w bazie (tzw. mapie aktywności). Z projektem uchwały można było zapoznać się również osobiście w Biurze Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego. Dokument znalazł się również w tablicy ogłoszeń tut. Urzędu. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych wniesiono do Programu 10 uwag, uznanych za zasadne, które uwzględniono w Programie współpracy.

Ponadto w 2022 roku, na podstawie Uchwały Nr LI/500/2013 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 22 sierpnia 2013 roku w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami miasta Wałbrzycha oraz Uchwały Nr XIX/283/2016 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29 marca 2016 roku w sprawie szczegółowego określenia sposobu konsultowania z Gminną Radą Działalności Pożytku Publicznego w Wałbrzychu, organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących statutowej działalności tych organizacji zostały skonsultowane poniższe projekty uchwał:

1. Projekt uchwały Rady Miejskiej w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane.
2. Projekt uchwały Rady Miejskiej w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 rok.

III. Obszary współpracy.

W 2022 roku, zgodnie z przyjętym Programem, zrealizowano zadania publiczne w formie finansowej i pozafinansowej obejmujące obszary:

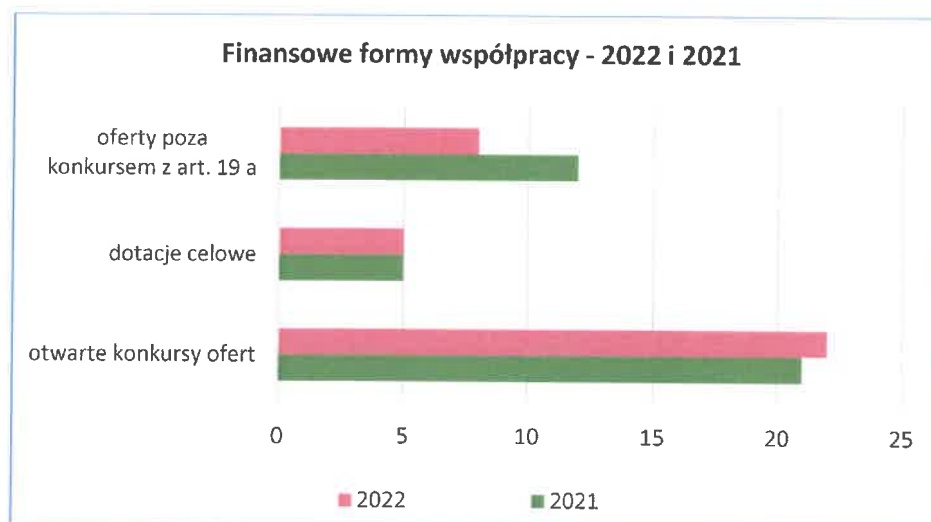
- ochrona zdrowia,
- pomoc społeczna,
- pomoc społeczna na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- wspieranie działań na rzecz integracji seniorów,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- nieodpłatna pomoc prawna, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz rozwoju sportu,
- promocja Gminy Wałbrzych poprzez działalność klubów sportowych występujących na centralnym szczeblu rozgrywek,
- turystyki i krajoznawstwa,
- rewitalizacja miasta,
- wspieranie działań na rzecz organizacji na potrzeby zadań statutowych,
- bezpieczeństwo i porządek publiczny.

IV. Finansowe formy współpracy.

Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571) w 2022 roku ogłoszono **22 otwarte konkursy ofert**, w tym 3 otwarte konkursy ofert na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1599 z późn. zm.), w związku z podjętą uchwałą Nr LVIII/578/2014 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 20 lutego 2014 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Wałbrzych oraz **8 w trybie pozakonkursowym z art. 19a ww. ustawy.**

Ponadto udzielono 5 dotacji celowych na podstawie uchwały nr XLIII/393/13 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 31.01.2013 r. w sprawie określania trybu postępowania o udzielanie dotacji z budżetu Miasta, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonania zadań zleczanych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku na zadania inne niż określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 571).

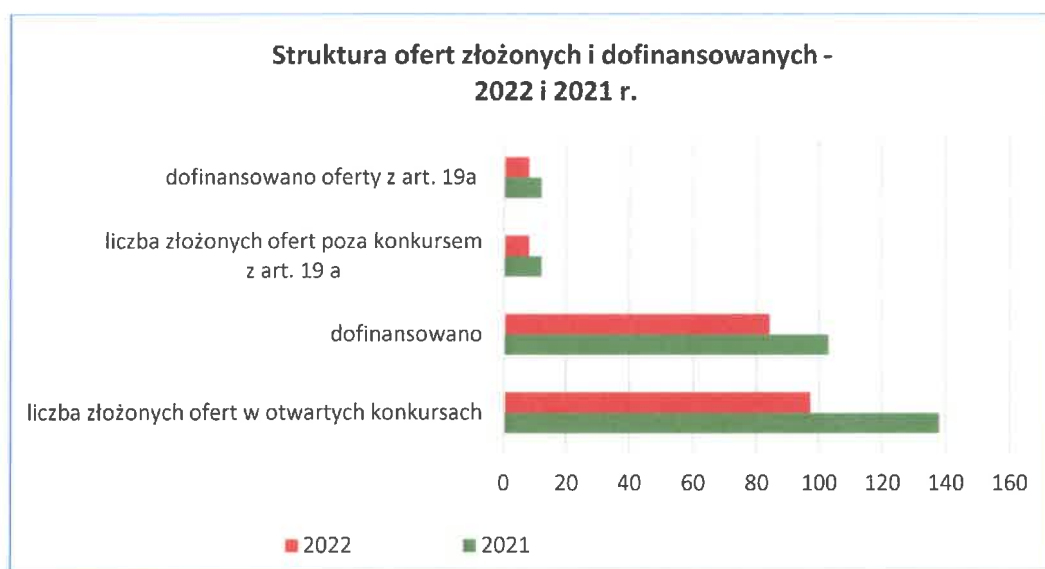
Zarządzeniem Prezydenta Miasta Wałbrzycha powołane zostały Komisje konkursowe oceniające oferty złożone przez NGO. Komisje tworzą pracownicy UM, przedstawiciele GRDPP oraz wałbrzyskich NGO (14 osób, które odpowiedziały na ogłoszenie o naborze do prac w ww. komisjach).

Źródło: zestawienie UM Wałbrzych.

W wyniku ogłoszonych otwartych konkursów ofert wpłynęło łącznie **100 ofert**, z czego **92** spełniały wymagane kryteria, rozpatrzono je pozytywnie i przyznano dotacje na ich realizację. W trybie pozakonkursowym (art. 19a) wpłynęło **8 ofert**, które spełniły wymagane kryteria i uzyskały dofinansowanie. Wnioski o przyznanie dotacji celowych złożyło **5 organizacji** pozarządowych.

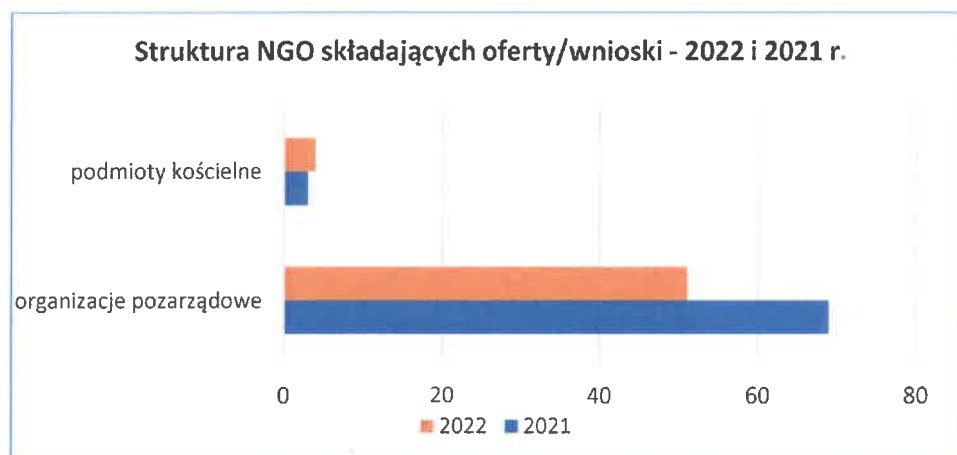
W sumie podpisano **99 umów** z przedstawicielami trzeciego sektora, w tym 92 w ramach otwartych konkursów ofert (1 umowa o powierzenie i 91 umów o wsparcie realizacji zadania publicznego) oraz 7 umów na podstawie Uchwały nr XLIII/393/13 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 31.01.2013 r. w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji z budżetu Miasta, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonania zadań zleconych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałających w celu osiągnięcia zysku na zadania inne niż określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Źródło: zestawienie UM Wałbrzych.

Dotacji celowej z budżetu Miasta z zakresu promocji Gminy Wałbrzych poprzez działalność klubów sportowych występujących na centralnym szczeblu rozgrywek udzielono 4 klubom sportowym. Ponadto dotacji celowej udzielono dla 1 NGO na ubezpieczenie członków OSP, pokrycie kosztów ich badań lekarskich, szkoleń, a także wyposażenia. Dotacji celowej z budżetu państwa z zakresu administracji rządowej udzielono także dla 1 organizacji pozarządowej.

Zadania publiczne Gminy w obszarach objętych Programem współpracy były realizowane przez 55 podmiotów, w tym: **51 organizacji pozarządowych i 4 podmioty kościelne.**

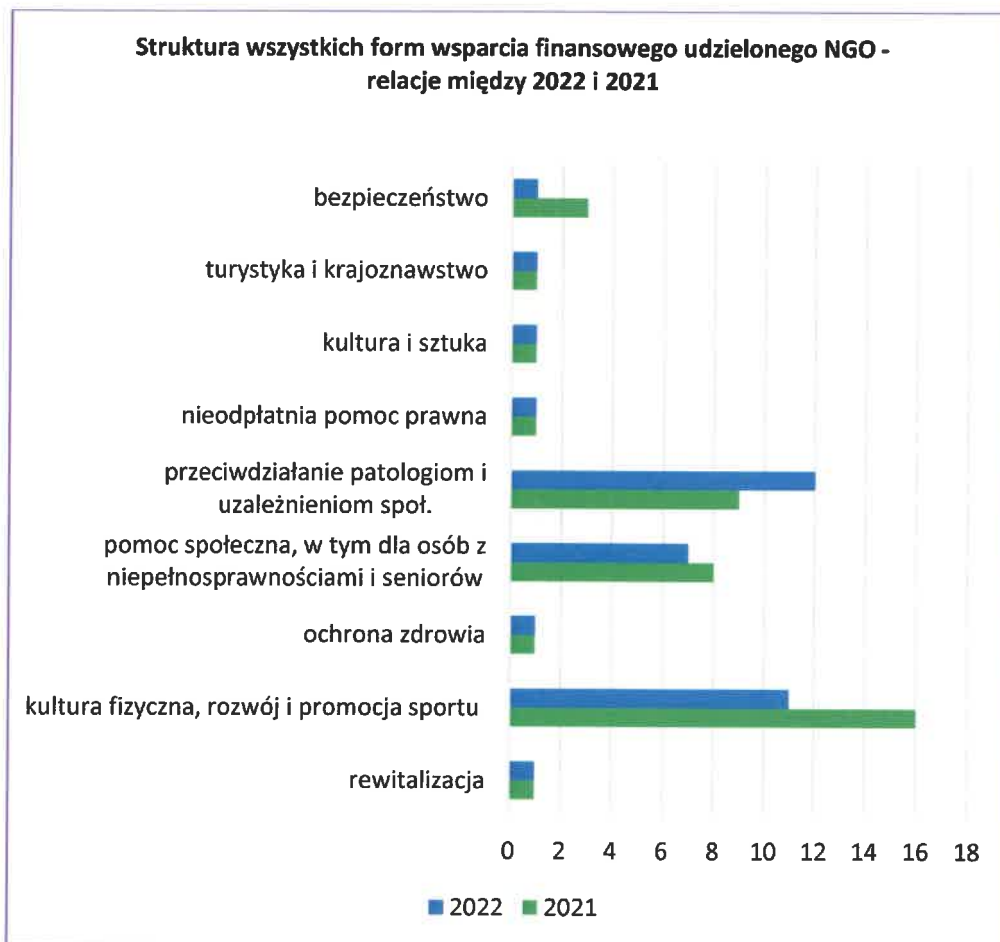
Źródło: zestawienie UM Wałbrzych.

W realizacji wszystkich zadań publicznych udział wzięło **26 387 osób (bezpośrednio uczestniczących w zadaniach oraz w formie online).**

Źródło: zestawienie UM Wałbrzych.

Źródło: zestawienie UM Wałbrzych.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych w 2022 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 1 – wysokość środków z budżetu miasta i środków własnych organizacji przeznaczonych na realizację zadań publicznych w 2022 r. w ramach otwartych konkursów ofert oraz art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego, a także dotacji celowych:

Zakres współpracy	Środki z budżetu Gminy w zł (otwarte konkursy ofert i dotacje celowe)		Środki własne organizacji w zł (otwarte konkursy ofert i dotacje celowe)	
	organizacje pozarządowe	kościół i związki wyznaniowe	organizacje pozarządowe	kościół i związki wyznaniowe
Ochrona zdrowia	175 000,00	0,00	8 980,00	0,00
Pomoc społeczna	70 400,00	97 500,00	5 000,00	13 376,00
Wspieranie działań na rzecz seniorów	30 900,00	0,00	5 490,00	0,00
Pomoc społeczna na rzecz osób z niepełnosprawnościami	38 804,35	0,00	6 236,14	0,00
Przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom społecznym	590 078,00	368 200,00	17 850,00	42 475,00
Nieodpłatna pomoc prawna, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa - dotacja celowa z budżetu państwa	128 040,00	0,00	1 220,00	0,00
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	244 082,21	5 000,00	98 034,80	4 458,85
Turystyka i krajoznawstwo	25 000,00	0,00	3 310,00	0,00
Promocja Gminy poprzez działalność sportu - dotacje celowe z budżetu miasta	700 000,00	0,00	59 300,00	0,00
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej oraz rozwoju sportu	2 106 900,00	0,00	779 275,92	0,00
Bezpieczeństwo - dotacje celowe z budżetu miasta	50 000,00	0,00	0,00	0,00
Art. 19a tryb pozakonkursowy	43 270,00	0,00	12 537,28	0,00
SUMA	4 202 474,56	470 700,00	997 234,14	60 309,85
OGÓLEM	4 673 174,56		1 057 543,99	

Organizacje pozarządowe, poza środkami własnymi wniesionymi na realizację zadań publicznych, w ramach ogłoszonych konkursów ofert oraz z art. 19a ustawy, miały także swój wkład osobowy w kwocie **250 315,46 zł.**

Wykaz zadań publicznych zrealizowanych w ramach otwartych konkursów ofert zawierają załączniki:

- Nr 1 - ochrona zdrowia,
- Nr 2 - pomoc społeczna,

- Nr 3 - pomoc społeczna na rzecz osób z niepełnosprawnościami - wspieranie działań na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami,
- Nr 4 - wspieranie działań na rzecz integracji seniorów,
- Nr 5 - przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- Nr 6 - nieodpłatna pomoc prawna, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa,
- Nr 7 - kultura, sztuka, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na terenie miasta Wałbrzycha i dla jego mieszkańców,
- Nr 8 - wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej oraz rozwoju sportu,
- Nr 9 - promocja gminy Wałbrzych poprzez działalność klubów sportowych występujących na centralnym szczeblu rozgrywek,
- Nr 10 - turystyka i krajoznawstwo,
- Nr 11 - art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Reasumując: w 2022 r. ogólna wartość zrealizowanych zadań publicznych Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wyniosła - **5 730 718,55 zł** w tym:

- dotacja przeznaczona z budżetu miasta - **4 673 174,56 zł**
- wkład własny organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych - **1 057 543,99 zł**
- wkład osobowy organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych - **250 315,46 zł**
- kwota, która pozostała po niezrealizowanych konkursach - **6 861,89 zł**
- kwota przeznaczona na inne niż konkursy zadania, m.in. szkolenia, wydarzenia, webinaria, konferencje, działania w formie online - **8 080,00 zł**

Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wszystkie zadania publiczne, na które Gmina udzieliła dofinansowanie, były przedmiotem kontroli pod względem efektywności, jakości wykonania oraz prawidłowości wykorzystania przyznanych dotacji. Kontroli oraz monitoringu dokonywano w trakcie realizowanych zadań, a także na podstawie załączanych sprawozdań uwzględniających część merytoryczną i finansową, składanych przez realizatorów zadań po ich wykonaniu.

V. Zadania zrealizowane przez poszczególne Biura/Referaty Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.

Biuro Edukacji i Spraw Społecznych/Pelnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2024, przyjęty przez Radę Miejską Wałbrzycha Uchwałą Nr XLIII/500/21 z dnia 21.12.2021 r. określa priorytetowe obszary zadań wyznaczone do realizacji, należą do nich, m.in.: rehabilitację społeczną i zawodową, likwidację barier funkcjonalnych, usługi opiekuńcze, aktywizację społeczną, przeciwdziałanie dyskryminacji oraz integrację środowiska osób z niepełnosprawnościami ze społecznością lokalną. Wskazane zakresy wynikają także z art. 35a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami. Ponadto korelują ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Wałbrzycha na lata 2021-2025 oraz obowiązującą Dolnośląską Strategią Integracji Społecznej.

Podjęmowane działania na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami miały na celu przede wszystkim budowanie pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej naszego miasta, promowanie ich praw, przeciwdziałanie dyskryminacji oraz wspieranie wszelkich działań mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

W roku 2022 środki finansowe przyznane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla Wałbrzycha na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zostały wydatkowane w kwocie **4 626 218 złotych**. Z dofinansowania PFRON skorzystało **1 836 uczestników**.

Obligatoryjne formy działań i programy zrealizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami:

1. Wspieranie rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami.
2. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
3. Programy i Kampanie społeczne.
4. Działania w ramach aktywizacji społecznej, przeciwdziałania dyskryminacji oraz integracji środowiska osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.
5. Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego.
6. Wspieranie działalności Domów Pomocy Społecznej i ośrodków wsparcia.
7. Program PFRON „Zajęcia klubowe w WTZ”.
8. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami.
9. Program Aktywny Samorząd.
10. Program pn.: ”Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” - edycja 2022.
11. Program pn.: ”Opieka wytchnieniowa ” - edycja 2022.

Program "Hipoterapia".

Programem objęto dzieci z niepełnosprawnościami z Publicznego Przedszkola Samorządowego Nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi oraz Filii Przedszkola mieszczącej się przy ulicy Sosnowej. Zajęcia z hipoterapii zrealizowano w Ośrodku Hodowli Zarodowej w Żąbkowicach Śląskich Zakład Stado Ogierów Książ. W roku 2022 przeprowadzono w sumie 230 półgodzinnych zajęć w których uczestniczyło 39 dzieci wraz z rodzicami. Zajęcia realizowano według wcześniej ustalonego harmonogramu, cztery razy w tygodniu. Z budżetu Gminy w 2022 roku na realizację ww. Programu, przeznaczono kwotę **15 000 zł.**

Program – „Rehabilitacja ruchowa”.

Programem objęto 21 dzieci z niepełnosprawnością z Publicznego Przedszkola Samorządowego Nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi oraz Filii Przedszkola mieszczącej się przy ulicy Sosnowej. Zakres Ćwiczeń rehabilitacyjnych dostosowano do indywidualnych zaleceń lekarza i potrzeb dzieci. Na realizację tego programu z budżetu miasta, na wynagrodzenie dla rehabilitantów z Centrum Rehabilitacji i Integracji Sensorycznej dzieci i niemowląt REHA z siedzibą w Wałbrzychu, przeznaczono kwotę **25 000 zł.**, wykorzystano kwotę **14 837 zł.** Zrealizowano 167 godz. zajęć w ramach rehabilitacji ruchowej.

Program "Integracja Sensoryczna".

Terapią Integracji Sensorycznej objęto 16 dzieci z grup integracyjnych z orzeczoną niepełnosprawnością i opinią o potrzebie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Podczas terapii prowadzono głównie ćwiczenia, które stymulowały zmysł równowagi, propriocepcji i dotyku oraz ćwiczenia z zakresu psychomotoryki, terapii bilateralnej oraz motorycznej integracji odruchów pierwotnych. Na ten cel przeznaczono z budżetu miasta **10 000 zł.** Wykorzystano kwotę **6 510 zł.**

Na wsparcie rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami zaplanowano w budżecie miasta łącznie **50 000 zł.** Wykorzystano **36 347 zł.** Z powodu wysokiej absencji chorobowej dzieci, kwota 13 653 zł została niewykorzystana.

Ponadto w roku 2022 ogłoszono otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych z zakresu programów i działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania w roku 2022 wynosiła 42 000,00 złotych. Zadanie konkursowe realizowano od maja do grudnia 2022 roku. Zarządzeniem Nr 385/2022 z dnia 20.05.2022 r. Prezydenta Miasta Wałbrzycha przyznano środki finansowe na realizację zadań publicznych z zakresu programów i działań na rzecz osób niepełnosprawnych pod nazwą: „*Wspieranie działań na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami*” dla dwóch organizacji. Na podzadanie 1. Wspieranie rozwoju sportu osób niepełnosprawnych, zostały przyznane środki finansowe w wysokości **30 000 zł.** Dotacja została przyznana dla "Stowarzyszenia Górnik Wałbrzych 2010". Na Podzadanie 2. Poradnictwo specjalistyczne i społeczne dotację w wysokości **8 804 zł** otrzymało Wałbrzyskie Stowarzyszenie „Amazonki”.

W trybie 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przyznano środki finansowe dla Fundacji „Kalejdoskop Autyzmu”. Kwota dofinansowania na zadanie pn.: „Wspieranie działań na rzecz rehabilitacji i samorozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnościami poprzez zorganizowanie ruchowych zajęć

usprawniających oraz zajęć mających na celu wsparcie ich rodzin. Wakacyjna akademie rozwoju Fundacji Kalejdoskop Autyzmu” wyniosła 3 000 zł.

Program „Transport bez barier”.

W ramach programu wypracowano system bezpiecznej obsługi pasażerów komunikacji miejskiej, który będzie wpływał na wzrost jakości świadczonych usług transportowych oraz przeszkolono kierowców w obrębie szkoleń BHP.

Zaakceptowano następujące cele programu: likwidację barier transportowych na terenie miasta Wałbrzycha, dostosowanie usług transportowych w Wałbrzychu do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, osób starszych oraz rodziców z małymi dziećmi w wózkach. Na motyw przewodni programu zatwierdzono hasło „Wałbrzych miastem wolnym od barier”. Zadania programu wspierano z ramienia: Urzędu Miejskiego, Zarządu Dróg Komunikacji i Utrzymania Miasta, Śląskiego Konsorcjum Autobusowego, Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Wałbrzychu, Wałbrzyskiej Rady Seniorów, Środowiskowego Domu Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej, wałbrzyskich organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Kampania informacyjno-edukacyjna pn.: „Niebieska koperta” miejsce parkingowe dla osoby z niepełnosprawnością.

W roku 2022 od sierpnia do grudnia, realizowano program społecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej pn.: „Niebieska koperta”- miejsce parkingowe dla osoby z niepełnosprawnością pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Wałbrzycha. Celem programu było zwrócenie uwagi na problem zajmowania przez kierowców tzw. "kopert", czyli miejsc wyznaczonych dla pojazdów osób niepełnosprawnych, uświadomienie kierowcom, że wyznaczone miejsca parkingowe stanowią ważny element w życiu codziennym niepełnosprawnych kierowców i znacznie pomagają w pokonywaniu wielu przeszkód i barier, które dla pełnosprawnego człowieka nie stanowią żadnego problemu. Kampania została wsparta przez: Straż Miejską, Policję, Wydział Komunikacji UM w Wałbrzychu, Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych w Wałbrzychu, Biuro Edukacji i Spraw Społecznych, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Warsztaty Terapii Zajęciowej, organizacje pozarządowe działające w Wałbrzychu na rzecz osób z niepełno-sprawnościami.

W ramach kampanii zorganizowano konferencję prasową z udziałem władz miasta. Stowarzyszenie Górnik Wałbrzych 2010 przygotowało spot edukacyjny, który miał zwrócić uwagę mieszkańców Wałbrzycha na problem bezprawnego zajmowania miejsc przeznaczonych do parkowania dla osób z niepełnosprawnością. Równocześnie ogłoszono konkurs plastyczny na plakat promujący kampanię w Wałbrzychu. Konkurs skierowano do uczniów klas III - IV wałbrzyskich szkół podstawowych pod hasłem „Nie parkuj na kopertach”. Podsumowanie zorganizowano w dniu 5 grudnia 2022 roku, w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych. Podczas spotkania wręczono m.in. nagrody za I, II i III miejsca w ww. konkursie. Z budżetu miasta na zakup nagród przeznaczono kwotę 1 200 zł. Dzieci otrzymały karty podarunkowe do realizacji w EMPIK- u. Ponadto praca, która zajęła pierwsze miejsce, będzie promowała kampanię w Wałbrzychu w roku 2023. W ramach programu wydrukowano 200 tematycznych ulotek, które pracownicy Biura Komunikacji dołączali kierowcom do wydawanych praw jazdy.

Program Wałbrzyskie Integracyjne Zajęcia pn.: „Poznaj Nas”.

Budowanie pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnością intelektualną, przełamywanie barier, stereotypów i uprzedzeń to cele kolejnego programu zrealizowanego w 2022 roku. Podczas wakacji przeprowadzono zajęcia dla dzieci korzystających z oferty placówek wsparcia dziennego oraz w Środowiskowym Domu Samopomocy z siedzibą przy ul. Cz. Miłosza 15a, w WTZ, które działa przy Stowarzyszeniu Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej w Wałbrzychu z siedzibą przy ul. A. Mickiewicza 24, w WTZ działającym przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wałbrzychu z siedzibą przy ul. Z. Nałkowskiej 4a. W sumie z zajęć w ramach programu skorzystała grupa 26 dzieci.

Program Aktywny Samorząd.

Program zrealizowano w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wsparciem objęto osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Program zawierał 2 moduły:

- likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową,
- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Kwota dofinansowania, przyznana z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla Wałbrzycha, wyniosła w 2022 roku **437 285,13 zł**, kwota wydatkowana na dzień 09.03.2023 roku to 338 208 zł. Wsparciem objęto 53 osoby.

Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” - edycja 2022.

W 2022 roku przystąpiono do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”. Pozyskano dofinansowanie w wysokości 950 933,22 zł. Program miał na celu zapewnienie wsparcia osobom z niepełnosprawnościami w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W ramach ww. programu zapewniono świadczenie usług asystenta dla:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wymagających wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej obejmowały, m.in. udzielanie pomocy:

- podczas wyjścia z domu, powrotu lub dojazdach w wybrane przez uczestnika programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne lub sportowe),
- podczas robienia zakupów, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika przy ich realizacji,
- podczas załatwiania spraw urzędowych, przy nawiązywaniu kontaktu i współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- podczas korzystania z dóbr kultury (np.: muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),
- w trakcie wykonywania czynności dnia codziennego - w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do lub z placówki oświatowej.

Uczestnik Programu, któremu przyznano wsparcie asystenta osobistego, nie ponosił odpłatności za to świadczenie. Koordynatorem programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, realizatorem Spółdzielnia Socjalna „Nasze Wsparcie” z siedzibą przy ul. Ogrodowej w Wałbrzychu. Usługą asystenta osobistego objęto 40 osób z niepełnosprawnością w tym 3 dzieci, 29 osób z niepełnosprawnością znaczną oraz 8 osób z niepełnosprawnością umiarkowaną.

Program „Opieka wytchnieniowa ” - edycja 2022.

W 2022 roku przystąpiono także do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”. Na realizację ww. projektu, realizowanego od 11.04.2022 r. do 31.12.2022 r., pozyskano dofinansowanie w wysokości **393 449,79 zł**. Celem programu było wsparcie członków rodzin i opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi. W ramach ww. inicjatywy zrealizowano świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Członkom rodzin i opiekunom osób niepełnosprawnych udzielono wsparcia w codziennych obowiązkach. Dzięki temu osoby zaangażowane w całodzienne sprawowanie opieki nad osobami zależnymi, mogły przeznaczyć część swojego czasu na odpoczynek, regenerację oraz załatwienie niezbędnych spraw urzędowych. Koordynatorem programu był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, realizatorem Spółdzielnia Socjalna „Nasze Wsparcie” z siedzibą przy ul. Ogrodowej w Wałbrzychu. W ramach opieki wytchnieniowej objęto pomocą 27 dzieci z niepełnosprawnościami oraz 21 osób dorosłych ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Podział środków PFRON (MOPS).

Zgodnie § 10. ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatów, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 926), dofinansowanie zadań ze środków Funduszu następuje na pisemny wniosek, który zgodnie z § 12. ust. 1 w/w rozporządzenia składa się w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań. Dofinansowaniem objęto 520 osób z niepełnosprawnością, zrzeszonych w 9 organizacjach pozarządowych. Środki Funduszu zostały przeznaczone na wycieczki krajoznawczo – turystyczne, imprezy integracyjne, zajęcia kulturalne i edukacyjne, spartakiady oraz konkursy rozwijające zainteresowania osób z niepełnosprawnością.

W 2022 roku dofinansowanie udzielane było do 60% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż 10 000,00 zł dla danej organizacji, stowarzyszenia czy fundacji.

Działania wpisują się w zakres § 5 ust. 2.5) Programu współpracy miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok.

Środki na realizację poszczególnych zadań z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnościami obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 2 – MOPS w Wałbrzychu

I.p.	Nazwa instytucji	Data złożenia wniosku	Nazwa zadania		Kwota przekazanych środków	Data przekazania środków
1.	Stowarzyszenie "Radość Życia"	30.11.2021	Zadanie 1	Akademia Twórczej Mocy - bez granic	10 000,00	03.06.2022
SUMA					10 000,00	
2.	Fundacja "Zielone Wzgórze"	30.11.2021	Zadanie 1	Wałbrzyskie Bocce	2 550,00	09.06.2022
			Zadanie 2	Konkurs plastyczno- literacki "Jesienny spacer miejscami, które poruszają moje serce"	2 310,00	
			Zadanie 3	Spotkanie z Afryką - VI edycja warsztatów bębnow afrykańskich	1 680,00	
SUMA					6 540,00	
3.	Wałbrzyskie Towarzystwo Oświatowe	26.11.2021	Zadanie 1	Przez kulturę, edukację i rekreację do udanej integracji osób starszych i niepełnosprawnych	9 000,00	03.06.2022
SUMA					9 000,00	
4.	Regionalnym Stowarzyszeniem Osób z Chorobą Parkinsona im. Św. Jana Pawła II	30.11.2021	Zadanie 1	Wycieczki po Wałbrzychu – Stara Kopalnia	300,00	20.07.2022
			Zadanie 2	Wyjazdy turystyczno-rekreacyjne: Legnickie Pola, Warmatowice, Strzegom	3 575,00	
			Zadanie 3	Wyjście i wyjazdy na koncerty i do teatru	3 060,00	
			Zadanie 4	Ogniska integracyjno-rekreacyjne	450,00	
			Zadanie 5	Spotkania integracyjno-święteczne	2 100,00	
			Zadanie 6	Spotkanie integracyjne Wizyta Mikołaja	515,00	
SUMA					10 000,00	
5.	Dolnośląskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych	25.11.2021	Zadanie 1	Turniej wiedzy pt. „ Ważne wydarzenia historyczne Wałbrzycha i Szczawna Zdroju”	2 340,00	22.06.2022
			Zadanie 2	Muzyka lekiem na całe zło i sztuka sztuki	5 106,00	
			Zadanie 3	Niesamowita ścieżka w chmurach w Świeradowie Zdroju	2 245,00	
SUMA					9 691,00	
6.	Stowarzyszenie Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej	30.11.2021	Zadanie 1	XVIII Forum Osób Niepełnosprawnych	3 700,00	10.11.2022
SUMA					3 700,00	

7.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej	24.11.2021	Zadanie 1	XVIII Rajd Integracyjny „Podhale-2022”	10 000,00	31.05.2022
					8 000,00	
8.	Polski Związek Niewidomych	26.11.2021	Zadanie 1	Wycieczka 6-dniowa w Bieszczady	2 810,00	22.06.2022
			Zadanie 2	Spartakiada sportowo-rekreacyjna	2 580,00	
			Zadanie 3	Turnus wypoczynkowo integracyjny - Świnoujście	2 810,00	
			Zadanie 4	Spotkanie z okazji międzynarodowego Dnia Białej Łaski	1 800,00	
SUMA					10 000,00	
9.	Walbrzyskie Stowarzyszenie „Amazonki”	30.11.2021	Zadanie 1	Wycieczka krajoznawczo-turystyczna „Afrykarium i Śląsk opolski”	9 000,00	01.06.2022
SUMA					9 000,00	

Zródło: MOPS w Wałbrzychu

Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

Działając na podstawie art. 11 ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r., poz. 571), ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie pożarowej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2057) oraz Uchwały Nr XLIII/489/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 grudnia 2021 r. Uchwała budżetowa Miasta Wałbrzycha na 2022 rok, Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego udzieliło dotacji w wysokości **50 000 zł**. Ochotniczej Straży Pożarnej Grupa Poszukiwawczo - Ratownicza w Wałbrzychu z przeznaczeniem na ubezpieczenie członków OSP, pokrycie kosztów ich badań lekarskich, wyposażenie i szkolenie.

Ponadto w ramach Budżetu Obywatelskiego zakupiono samochód specjalistyczny lekki dla Grupy Poszukiwawczo - Ratowniczej wraz z jego zabudową specjalistyczną, który stanie się Mobilnym Centrum Poszukiwań wykorzystywanym przez Ochotniczą Straż Pożarną. Koszt samochodu wyniósł **548 955,15 zł**.

Działanie wpisuje się w Rozdział IV, §5 ust. 11 Programu współpracy miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok.

Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego

Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego koordynowało projekt na realizację zadania publicznego pn.: „Wspólnie dbamy to czyste mury mamy - edycja 2” zaproponowanego przez Stowarzyszenie Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych. Stowarzyszenie RCWIP Biuro w Wałbrzychu, Straż Miejska, Policja, Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o., Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji wspólnie wzięli udział w drugiej już edycji skutecznego przedsięwzięcia zainicjowanego ze strony społeczności lokalnej naszego miasta. W rezultacie poprawiono wizerunki najbardziej zniszczonych kamienic położonych głównie w rewitalizowanych dzielnicach. Wyczyszczono i zamalowano nielegalne graffiti. Był to przykład dobrej praktyki polegający na włączeniu do realizacji zadania różnych środowisk, które mają wspólny cel: współodpowiedzialność za ładny i czysty widok z okna. Ponadto projekt był okazją do integracji społeczności lokalnej, która umożliwiła umocnienie pozytywnych relacji mieszkańców z pracownikami służb i instytucji miejskich. Wspólne działanie uwrażliwiło wolontariuszy na reagowanie na to, co się dzieje w lokalnej przestrzeni. Na liście obiektów, z których zniknęło nielegalne graffiti, znajduje się ponad 30 budynków m.in. przy ulicach: Niepodległości, Sienkiewicza, 1 Maja, Aleja Wyzwolenia, Armii Krajowej, Batorego, Daszyńskiego, Konopnickiej, Młynarska, Plac Tuwima, Paderewskiego, Piłsudskiego, Świdnicka. Zadanie publiczne pn.: „Wspólnie dbamy to czyste mury mamy - edycja 2” zrealizowane zostało na podstawie oferty złożonej w trybie pozakonkursowym (art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) w kwocie 5 000 zł.

VI. Pozafinansowe formy współpracy w 2022 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z organizacjami pozarządowymi (NGO) w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Program współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi uchwalony przez Radę Miejską Wałbrzycha na 2022 rok. W ramach współdziałania przestrzegano zasady partnerstwa, pomocniczości, efektywności, jawności oraz uczciwej konkurencji i zrealizowano, m.in:

- zlecenie organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, przeprowadzenie zadań publicznych tj. „Opieka wytchnieniowa” i „Asystent osoby niepełnosprawnej”;
- działania nakierowane na tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej na rzecz osób starszych;
- prowadzenie oraz aktywny udział w różnych inicjatywach na rzecz mieszkańców Wałbrzycha;
- wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie zleczanych zadań publicznych dot. rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami.

W ramach Programu współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok, NGO wspierały działania realizowane wspólnie z MOPS w formie finansowej oraz niefinansowej.

Fundacja Ekonomii Społecznej i Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych przeprowadziły w Centrum Aktywności Lokalnej warsztaty edukacyjne dla kierowników działów i zespołów pracy socjalnej MOPS w Wałbrzychu, pn. „Instytucja ucząca się”. Warsztaty realizowano średnio co dwa miesiące. Każdy dotyczył innego tematu ważnego dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin. Poruszane zagadnienia były ściśle związane z wykonywanymi obowiązkami służbowymi, rozwojem osobistym i zarządzaniem zasobami ludzkimi.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu prowadzono wolontariat. W roku 2022 pomocy udzielano przede wszystkim osobom poszkodowanym podczas wojny w Ukrainie. Organizowano zbiórki odzieży, żywności, zabawek dla dzieci. Angażowano się w działania na rzecz seniorów, w tym akcje podejmowane przez podmioty i instytucje działające na terenie Wałbrzycha. W celu integracji środowiska wolontariuszy przy wsparciu finansowym Fundacji „Merkury” oraz Korpusu Solidarności zorganizowano II Piknik Wolontariatu, w którym uczestniczyli wolontariusze działający przy MOPS w Wałbrzychu. Zorganizowano wiele akcji oraz wydarzeń, których celem było m.in.: pozyskanie nowych wolontariuszy.

Wspólnie z wałbrzyskimi organizacjami pozarządowymi współorganizowano wydarzenie, zainicjowane przez Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego i Gminę Wałbrzych, pn. „Moc Pomocy 2022”, w której wzięło udział blisko 200 osób z wałbrzyskiego środowiska wolontariuszy. Ponadto razem z grupą społeczników pn. #Przyjaciele z Wałbrzycha przeprowadzono akcję „Zostań Świętym Mikołajem”. Dodatkowo przygotowywano i rozwożono posiłki wigilijne, głównie seniorom. Dzięki przystąpieniu do Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego Korpusu Solidarności, wolontariusze i koordynatorzy korzystali z tzw. bonów edukacyjnych na rozwój swoich zainteresowań i umiejętności. Wśród dużego grona społeczników, obok mieszkańców miasta znaleźli się także przedstawiciele Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej, Związku Harcerstwa Polskiego oraz pracownicy MOPS.

W ramach międzynarodowej akcji „One Billion Rising – Taniec Przeciwko Przemocy” wykonano taniec-przesłanie wyrażający sprzeciw na wszelkie przejawy przemocy. W inicjatywie wzięły udział kobiety: przedstawicielki instytucji miejskich – Urzędu Miasta, szkół, Ośrodka Pomocy Społecznej, Kongresu Kobiet. Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielał bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego. Rozdawano ulotki, biuletyny informacyjne z zakresu profilaktyki przemocy oraz silikonowe bransoletki z białą wstążką i hasłami antyprzemocowymi. Dodatkowo, w grudniu 2022 roku zorganizowano happening pn. „Marsz Białej Wstążki” z udziałem instytucji pomocowych (Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicielei Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji), stowarzyszeń, Wałbrzyskiej Rady Kobiet, szkół, świetlic środowiskowych, Klubu Seniora i mieszkańców Wałbrzycha.

Stowarzyszenie „Radość życia” na przełomie września i października zorganizowało Wałbrzyskie Senioralia 2022. Do współpracy zaproszony został Dział Profilaktyki MOPS. Z udziałem specjalistów przeprowadzono autorską kampanię „*Widzę, Słyszę, Reaguję*”. W ramach niej prowadzono wykłady edukacyjne z seniorami na temat zjawiska przemocy, bezpieczeństwa w domu i w sieci, mądrego i bezpiecznego reagowania na przemoc. Udzielano także informacji na temat instytucji pomocowych. Realizowano warsztaty oddechowe połączone z relaksacją oraz konsultacje indywidualne, tzw. Spotkania Pod Parasolem, gdzie seniorzy otrzymywali biuletyny, materiały informacyjne z zakresu przemocy oraz mieli możliwość rozmowy na temat profilaktyki przemocy.

Pracownicy Działu Wspierania Rodziny podejmowali działania na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży objętych wsparciem. Współorganizowano imprezy, realizowano projekty integracyjno-edukacyjne. Prowadzono zajęcia edukacyjne, warsztaty ekologiczne. Spotkania autorskie kontynuowały grupy wsparcia: „Dobrostan”, „Spotkania na Niebiesko”, „Liga Mistrzów”. Promowano idee wolontariatu. Inicjatywy realizowano przy współpracy z instytucjami miejskimi oraz organizacjami pozarządowymi, m.in. z FRES, Przedsiębiorstwem Społecznym „7 Niebo”, Spółdzielniami socjalnymi „Zielony Zakątek” i „Nasze Wsparcie”, Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Fundacją Merkury i Fundacją Lady Shadow.

W ramach projektu socjalnego „*W górach jest wszystko, co kocham*”, podjęto współpracę ze sponsorami tj. Firmą „Tatromaniak”, „Osada Czerwone Wierchy”, członkami Stowarzyszenia „Lady Shadow”, „Vulcaneria Wrocław”, „Angry Wolf FG Wałbrzych”, „Bractwo Motocyklowe Wałbrzych”, „Rebels of Road MC”.

Dział Pieczy Zastępczej kontynuował współpracę z Fundacją EY z Warszawy w ramach trwającej kampanii społecznej pn. „*Dołącz do nas – zostań rodziną zastępczą*”. Dzięki otrzymanemu wsparciu zrealizowano szereg działań promujących ideę rodzicielstwa zastępczego, m.in. oklejano autobusy komunikacji miejskiej reklamą rodzicielstwa zastępczego, przeprowadzono kampanię medialną, rozpowszechniano spot reklamowy dot. rodzicielstwa zastępczego (produkcja z 2021 r.).

Dzięki współpracy z Fundacją EY zorganizowano paczki świąteczne, które trafiły do 30 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w ramach „*Akcji Świątecznej Fundacji EY*”.

Kolejnym działaniem w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi była realizacja projektu przygotowanego przez Stowarzyszenie Radość Życia pn. „Świadomie tworzymy lokalną rzeczywistość” z programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, w którym uczestniczyły 3 rodziny zastępcze oraz projektu pn. „*Działamy pełni pasji i radości*” z programu NOWEFIO, w którym udział wzięło 8 rodzin zastępczych. Integrowano seniorów z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, m.in. poprzez wspólne inicjatywy, rozwijanie pasji, spędzanie aktywnie czasu wolnego.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego zorganizował akcję edukacyjną zainicjowaną przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę. Celem było edukowanie najmłodszych w obszarze bezpiecznego korzystania z Internetu. Program imprezy nawiązywał do fabuły edukacyjnego serwisu internetowego www.sieciaki.pl. Dodatkową atrakcją była wizyta pracownika Pogotowia Ratunkowego, który udzielił instruktażu pierwszej pomocy oraz zaprezentował wnętrze i wyposażenie ambulansu.

W ramach współpracy ZPWD ze stowarzyszeniem „O! Kultura” zorganizowano audycję muzyczną dla najmłodszych, pn. „*Świat muzyką malowany*”, przygotowaną przez artystów Filharmonii Sudeckiej.

Dzięki pomocy Fundacji „Polki Mogą Wszystko” obdarowano paczkami świątecznymi 75 podopiecznych ZPWD. W ramach projektu „Bezpieczna przystań” zorganizowano podczas wakacji działania terenowe dla 50 osobowej grupy dzieci polskich i ukraińskich.

Z kolei Stowarzyszenie „Przyjazny Stary Zdrój” oraz działająca przy stowarzyszeniu społeczność ukraińska zorganizowali międzypokoleniową polsko-ukraińską zabawę andrzejkową. Zorganizowano także „Mikołajki”, „Spotkanie Wielkanocne”, „Dzień Matki”, „Dzień Dziecka”, „Wielkanocny kiermasz charytatywny”, podczas którego zebrano środki na pomoc zwierzętom z terenów objętych wojną w Ukrainie.

Z inicjatywy Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej zorganizowano korepetycje dla ponad 50 uczniów przybyłych z Ukrainy oraz warsztaty kulinarne z cyklu zero waste i warsztaty ogrodnicze dla grupy 40 dzieci ukraińskich.

Natomiast dzięki wsparciu Fundacji Polska Fala przekazano 13 laptopów najbardziej potrzebującym uczniom polskim i ukraińskim.

Ponadto Zespoły Pracy Socjalnej MOPS współpracowały z Zarządem Rejonowym Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w zakresie kierowania osób wymagających wsparcia do magazynu żywności, osób bezrobotnych oraz z niepełnosprawnościami do różnorodnych projektów, w ramach których zdobywali nowe kompetencje społeczne i kwalifikacje zawodowe. Koordynowano także kierowanie osób do pracy w Spółdzielni socjalnej „Zielony Zakątek”, do pracy w Fundacji „Feniks”, która oferuje usługi asystenta osoby niepełnosprawnej, do akcji „Szlachetna Paczka” wspierającej rodziny w trudnej sytuacji życiowej oraz kierowanie osób wymagających opieki paliatywnej do Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu w kwietniu 2022 roku podjął współpracę z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej, odpowiedzialną za realizację programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2022”, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Koordynowano rekrutację odbiorców usług asystenckich, które świadczone były przez Spółdzielnię socjalną „Nasze Wsparcie”.

MOPS współpracował także ze Spółdzielnią socjalną „Nasze Wsparcie” w ramach Programu „Opieka Wytchnieniowa - edycja 2022”. Ośrodek odpowiedzialny był za nabór odbiorców usług opieki wytchnieniowej. Usługi opieki wytchnieniowej świadczyła Spółdzielnia.

Centrum Wsparcia Socjalnego podejmowało współpracę z organizacjami pozarządowymi przede wszystkim w zakresie realizacji dwóch projektów unijnych.

Projekt „Centrum Integracji Społecznej - Chcę być, ...czyli odkrywamy życie na nowo” zrealizowany został przez Fundację Rozwoju Ekonomii Społecznej w partnerstwie z Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych oraz Gminą Wałbrzych - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Zadania były współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020 (Oś Priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna Integracja). Trwałym efektem jest utworzenie Centrum Integracji Społecznej, który w partnerstwie z Miastem, Partnerami PES i przy współpracy z dwoma spółdzielniami socjalnymi oraz spółką non profit będzie systemowo aktywizował i podtrzymywał aktywność osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, także po zakończeniu projektu.

Projekt „Nie emigruję - tu żyję” zrealizowany został przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz Gminą Wałbrzych - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Zadania były współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020. Celem głównym projektu było wzmocnienie zdolności do zatrudnienia lub samozatrudnienia, a następnie utrzymania trwałej aktywności społecznej i zawodowej wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W ramach realizacji zadań projektowych podjęto szereg działań na rzecz aktywizacji społeczności Centrum Wsparcia Socjalnego, m.in. wspólne sprzątanie Wałbrzycha.

W ramach Projektu „Nie emigruję - tu żyję” wspieranego przez wolontariuszy zorganizowano, m.in.:

- wydarzenie kulturalno-edukacyjne pn. „Ogrodowy Piknik na pożegnanie lata”, w którym wzięła udział społeczność lokalna, w tym zamieszkujące w placówce dzieci, osoby niepełnosprawne i seniorzy. Wydarzenie sprzyjało aktywnej integracji z najbliższym otoczeniem, nauce samoorganizacji, sprawczości, współpracy między wolontariuszami,
- wycieczkę do Muzeum Porcelany w Wałbrzychu dla seniorów zamieszkujących Centrum Wsparcia Socjalnego;
- „Bal Jesieni”, którego celem było minimalizowanie wykluczenia społecznego osób starszych. Wsparcie przedsięwzięcia uzyskano od mieszkanki schroniska dla bezdomnych kobiet, pracowników Spółdzielni socjalnej „Nasze Wsparcie”, wolontariuszy;
- „Mikołajki” dla dzieci przebywających w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Wszystkie powyższe zadania wpisują się w zakres przedmiotowy Programu współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok.

Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego

W roku 2022 Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego współpracowało z Gminną Radą Działalności Pożytku Publicznego i udzielało wsparcia w zakresie administracyjnym, w tym: organizowano posiedzenia Rady, dbano o sprawny przebieg posiedzeń, sporządzano protokoły ze spotkań, czuwano nad listami obecności, przygotowywano pisma, odpowiedzi na wnioski Rady, opracowywano informacje nt. działań Rady, które były publikowane na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu, zapraszano na posiedzenia gości - ekspertów, prowadzono dokumentację oraz informowano członków Rady o różnorodnych ofertach/projektach/programach oraz inicjatywach skierowanych specjalnie dla organizacji pozarządowych, informowano także o ważnych wydarzeniach organizowanych w naszym mieście.

Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego w Wałbrzychu działa, jako organ doradczy i inicjatywny samorządu Miasta Wałbrzycha w zakresie działalności pożytku publicznego. Radę tworzy szesnastu członków, w tym:

- 1) czterech przedstawicieli Prezydenta, wskazanych przez Prezydenta Miasta Wałbrzycha,
- 2) czterech przedstawicieli Rady Miejskiej, wskazanych przez Radę Miejską Wałbrzycha,
- 3) ośmiu wybranych przedstawicieli organizacji prowadzących działalność na terenie miasta Wałbrzycha, wyłonionych na zasadach określonych w § 4 Uchwały Nr XLI/521/2017 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 25 kwietnia 2017 roku w sprawie określenia trybu powoływania członków oraz organizacji i trybu działania Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Wałbrzychu.

W 2022 roku obowiązywał roczny Program współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi przyjęty Uchwałą nr XLII/470/21 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 23 listopada 2021 roku. Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego koordynowało konsultowanie Programu z wałbrzyskimi organizacjami pozarządowymi oraz Radą Pożytku. Działalność GRPP to szereg mniejszych i większych inicjatyw mających na celu przede wszystkim wspieranie lokalnych NGO-sów. Do głównych zadań Rady wyznaczono:

- 1) Włączanie organizacji pozarządowych w definiowanie i realizowanie rozwiązań na obszarach rewitalizowanych, w tym m.in. edukacja mieszkańców, z uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego, profilaktyki uzależnień i zdrowego stylu życia.
- 2) Wspieranie działań na rzecz seniorów, szczególnie w zakresach: bezpieczeństwa, uczestnictwa i solidarności z osobami starszymi.
- 3) Promocja i propagowanie inicjatyw lokalnych oraz wszelkich działań sprzyjających pobudzeniu aktywności społeczności lokalnej.
- 4) Współpraca na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej w Wałbrzychu.
- 5) Wsparcie inicjatyw lokalnych o charakterze ekologicznym.
- 6) Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej o roli partycypacji społecznej poprzez działalność edukacyjną.
- 7) Podejmowanie działań zmierzających do zwiększania liczby dokumentów poddawanych konsultacjom społecznym oraz działań mających na celu zwiększenie udziału mieszkańców w procesie tworzenia lokalnej rzeczywistości.

Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego (BRP) wspólnie z Radą Pożytku i Wałbrzyską Radą Seniorów wspomagało Program „Wspieraj lokalnie”, czyli kampanię związaną z przekazywaniem wałbrzyskim organizacjom pożytku publicznego 1% z podatku dochodowego od osób fizycznych. Zasady kampanii oraz organizacje, które otrzymały status organizacji pożytku publicznego, promowano wśród mieszkańców oraz wałbrzyskich NGO. Dla 40 organizacji posiadających status OPP umożliwiło to ubieganie się o dodatkowe środki finansowe na realizację zadań statutowych. Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu w zakładce Organizacje Pozarządowe zamieszczono bezpłatny program do rozliczania deklaracji PIT, który ułatwił wałbrzyskim organizacjom pozyskanie funduszy na dalsze prowadzenie swojej działalności. Akcję, w formie e-mailingu do NGO oraz grafice zamieszczonej w city lights usytuowanych w różnych dzielnicach Wałbrzycha, rozpowszechniano wśród wałbrzyszan i przedstawicieli trzeciego sektora.

BRP promowało wśród wałbrzyskich organizacji pozarządowych oraz motywowało do aktywnego ich udziału w Wałbrzyskiej Giełdzie staroci, rękodzieła i produktów regionalnych, podczas której rozdawano wałbrzyskim seniorom Ogólnopolskie Karty Seniora.

Rozpowszechniano wśród wałbrzyskich NGO m.in. Program „Dobre pomysły zmieniają nasz świat”/ Fundusz Toyoty, Udział NGO w badaniu potrzeb cyfrowych przeprowadzonych przez Fundację TechSoup Polska, *Dolnośląski Fundusz Małych Inicjatyw* - Program dla grup nieformalnych i samopomocowych oraz młodych organizacji pozarządowych z Dolnego Śląska, akcję Profilaktyczne Czwartki i wiele podobnych wydarzeń, projektów oraz inicjatyw.

Ponadto przygotowano harmonogram zaplanowanych konkursów ofert do realizacji w 2022 roku. Harmonogram opublikowano na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu, link do strony: <https://organizacje.um.walbrzych.pl/pl/page/harmonogram-konkursow-ofert>.

Przeprowadzono nabór kandydatów, spośród wałbrzyskich organizacji pozarządowych, do komisji oceniających oferty na realizację zadań publicznych. Wybrane grono specjalistów oraz ekspertów, wspierało Urząd Miejski w Wałbrzychu, m.in. w opiniowaniu, ocenianiu i podziale dotacji dla organizacji pozarządowych. W wyniku naboru czternastu reprezentantów lokalnych NGO miało możliwość oceny wniosków zgłoszonych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dodatkowo Biuro Rewitalizacji wspierało organizację i przebieg wydarzenia skierowanego do seniorów pn. „Wałbrzyskie Senioralia 2022”. Pracownicy biura zaangażowali się także w organizację nowego wydarzenia pn. „Moc Pomocy 2022”, które było inicjatywą Wałbrzyskiej Gminnej Rady Pożytku Publicznego o społecznym charakterze, poświęconą grupom wałbrzyskich wolontariuszy, liderom środowisk społecznych oraz organizacjom pozarządowym.

GRPP wraz z Gminą Wałbrzych, przy współpracy i dużym zaangażowaniu wałbrzyskich organizacji pozarządowych zgromadziły w jednym miejscu - Starej Kopalni Centrum Nauki i Sztuki - podziękowały i zmotywowały do dalszej aktywności ponad setkę wałbrzyskich wolontariuszy. Tych działających pod skrzydłami organizacji pozarządowych, instytucji publicznych np. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, Rad Wspólnot Samorządowych, działających przy przedsiębiorstwach, jak i całkowicie samodzielnie. Zorganizowane po raz pierwszy wydarzenie skumulowało wolontariuszy, których często nie widać, a tworzą istotę pomagania w Wałbrzychu.

fot. zasoby BRP UM w Wałbrzychu

W ramach współpracy z Gminną Radą Działalności Pożytku Publicznego, Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego na stronach internetowych Urzędu www.um.walbrzych.pl, www.rewitalizacja.walbrzych.pl oraz portalu społecznościowym *Akcja Rewitalizacja* systematycznie publikowało informacje dotyczące m.in. możliwości prowadzenia różnorodnych działań na rzecz mieszkańców, udziału w seminariach, spotkaniach online, ogłaszanych konkursach i pozyskaniu grantów, w tym z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Publikowano również komunikaty dotyczące możliwości konsultowania i opiniowania, za pomocą specjalnej aplikacji, przez organizacje pozarządowe i GRDPP dokumentów strategicznych Miasta. Aplikacja za pomocą, której konsultowane są z GRDPP projekty uchwał, znajduje się na stronie internetowej, link do strony: <https://um.walbrzych.pl/konsultacje/>

BRP współpracując z wałbrzyskimi organizacjami pozarządowymi i Radą Pożytku opracowało Program współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi na 2023 rok, który został przyjęty Uchwałą Nr LVI/609/22 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29 listopada 2022 r.

W 2022 r. Biuro prowadziło również ewidencję organizacji pozarządowych. Na koniec grudnia na podstawie prowadzonych rejestrów, przesyłanych informacji z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) oraz innych źródeł odnotowano funkcjonowanie w Wałbrzychu 418 organizacji pozarządowych.

Współpracowano również z Biurem Lokalowym i wydano opinie w sprawie użyczenia lokali użytkowych dla trzech organizacji pozarządowych. Ponadto zarejestrowano 17 umów użyczenia lokali z 12 organizacjami pozarządowymi, na prowadzenie ich statutowej działalności.

W roku 2022 Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego udzielało wsparcia w zakresie administracyjnym Wałbrzyskiej Radzie Seniorów, w tym między innymi: organizowano posiedzenia Rady, sporządzano protokoły z posiedzeń, listy obecności, uchwały Rady i pisma, przygotowywano odpowiedzi na wnioski Rady, czuвано nad sprawnym przebiegiem posiedzeń, przygotowywano informacje nt. Rady na stronie internetowej UM w Wałbrzychu, zapraszano ekspertów na posiedzenia Rady, prowadzono dokumentację oraz informowano członków o ofertach skierowanych specjalnie dla naszych najstarszych mieszkańców, o różnych inicjatywach oraz ważnych wydarzeniach, m.in. II Dolnośląskim Forum Rad Senioralnych zorganizowanym 20 października 2022 r. w Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa.

Ponadto Biuro koordynowało nabór kandydatów na członków Wałbrzyskiej Rady Seniorów na 3-letnią kadencję, obejmującą lata 2022-2025 i zadbało o prawidłowy przebieg wyborów (Uchwała Nr XV/210/2015 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie powołania Wałbrzyskiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu). Rada jest organem społecznym, o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym. Głównymi celami Rady jest podejmowanie działań na rzecz osób starszych, wzmacnianie ich udziału i pozycji w życiu społecznym miasta oraz reprezentowanie interesów, oczekiwań oraz potrzeb seniorów. Rada Seniorów, zgodnie ze statutem, działa w obszarach: profilaktyki i promocji zdrowia, zapobiegania wykluczeniu społecznemu, integracji i wspierania aktywności osób starszych, twórczego wykorzystania potencjału osób starszych, rozwoju różnych form wypoczynku oraz zapewnienia dostępu do edukacji oraz kultury.

Wałbrzyską Radę Seniorów reprezentuje 15 członków: 5 przedstawicieli Prezydenta, 5 przedstawicieli Rady Miejskiej, 5 przedstawicieli seniorów oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, szczególnie przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku, działających na terenie Wałbrzycha.

Promowano wśród seniorów oferty wałbrzyskich instytucji kultury: Biblioteki pod Atlantami, Galerii BWA, Muzeum Porcelany w Wałbrzychu, Teatru Lalki i Aktora, Teatru Dramatycznego, Filharmonii Sudeckiej im. Józefa Wiłkomirskiego oraz Zamku Książ, Palmiarni i Starej Kopalni.

Promowano również ofertę Wałbrzyskiego Telefonu Senioralnego działającego obecnie pod skrzydłami MOPS w Wałbrzychu oraz Ogólnopolską Kartę Seniora, którą w ramach projektu „*Gmina przyjazna Seniorom*”, najstarsi mieszkańcy Wałbrzycha otrzymują bezpłatnie. **W roku 2022 karty otrzymało 514 osób.** Były one rozdawane podczas imprez miejskich, m.in. w trakcie Senioraliów i Giełdy Staroci. Program Ogólnopolska Karta Seniora jest programem autorskim krakowskiego Stowarzyszenia MANKO, które od 25 lat podejmuje wiele inicjatyw, mających na celu poprawę jakości życia, zdrowia i bezpieczeństwa seniorów. Każdy senior, który ukończył 60 lat i mieszka w Wałbrzychu może otrzymać własną Kartę, która upoważnia do zniżek w wielu punktach w całej Polsce, w tym m.in. sanatoriach, przychodniach, gabinetach rehabilitacji, instytucjach kultury, czy salonach kosmetycznych.

Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego systematycznie informowało Radę Seniorów w formie telefonicznej, elektronicznej oraz tradycyjnie, o różnych przedsięwzięciach realizowanych w mieście i adresowanych głównie do seniorów. Komunikaty dotyczyły m.in.:

1. Aktualnej oferty MOPS - szczególnie pomocy zakupowej, dostarczania paczek żywnościowych dla seniorów, pomocy w wyprowadzaniu psów na spacer, wsparcia psychologicznego i prawnego dla osób odbywających kwarantannę domową, pomocy udzielanej przez wałbrzyskie organizacje pozarządowe, oferty bezpłatnego poradnictwa z psychiatrą i geriatrą, wprowadzenia bezpiecznych procedur w Urzędach i instytucjach kultury podczas obostrzeń, uruchomionej przez Fundację Czerwona Linia telefonicznej linii alarmowej wspierającej seniorów, bezpieczeństwa, zasobów organizacji pozarządowych możliwych do wykorzystania w okresach pandemii, ofert wałbrzyskich instytucji kultury, ofert edukacyjnych w formie online, proponowanych przez wałbrzyskie oraz krajowe instytucje kultury.
2. Oferty edukacyjnej i szkoleniowej Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetów Trzeciego Wieku z siedzibą w Wałbrzychu, Wojewódzkiego Projektu pn. „Nestor”.
3. Oferty edukacyjnej z zakresu bezpieczeństwa Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu.
4. Oferty dotyczące różnych aktywności, projektów senioralnych i wydarzeń.

Biuro Rewitalizacji współpracowało z organizacjami, które działają na rzecz wałbrzyskiego środowiska senioralnego i Rady Seniorów, m.in. z: Fundacją „Via Salutis”, Stowarzyszeniem „Radość Życia”, Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Okręgowego w Wałbrzychu, Wałbrzyskim Towarzystwem Oświatowym, Stowarzyszeniem „Amazonki”, Towarzystwem Opieki Paliatywnej, Związkiem Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Koło „Piaskowa Góra” oraz Koło „Śródmieście”, Stowarzyszeniem Górnicza Pamięć, Zrzeszeniem Wolność i Niezawisłość Stowarzyszeniem Społeczno-Kombatanckim, PTTK Oddział Ziemi Wałbrzyskiej, Stowarzyszeniem Emerytów i Rencistów Przedsiębiorstwa Robót Górniczych, Stowarzyszeniem Gwarków KWK „Victoria” i Kopalń Wałbrzyskich, Stowarzyszeniem Polska-Izrael, Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów w Polsce Oddział w Wałbrzychu, Katolickim Stowarzyszeniem „Civitas Christiana” Oddział Terenowy w Wałbrzychu, Związkiem Sybiraków Oddział w Wałbrzychu, Stowarzyszeniem Współpracy Polska-Wschód Oddział w Wałbrzychu, Fundacją im. s. Wandy Garczyńskiej, Fundacją Sudecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Fundacją MERKURY, RCWIP, FRES. Nie sposób wyszczególnić całego sektora pozarządowego, który posiada wiele zasług w różnych obszarach życia społecznego miasta, realizując swoje inicjatywy na rzecz wałbrzyskich seniorów.

Zgodnie z przyjętym Programem współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego zrealizowało zadania w formie finansowej i pozafinansowej obejmujące m.in. zakres rewitalizacji i współpracy z GRDPP oraz Wałbrzyską Radą Seniorów. Działania te wpisują się do art. 5 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (DZ.U. z 2023 r. poz. 571) oraz do Rozdziału IV, § 5 ust. 13 Programu współpracy miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok.

Biuro Lokalowe

W ramach pozafinansowej współpracy z organizacjami pozarządowymi, Biuro Lokalowe, w miarę możliwości Gminy, użycza wałbrzyskim NGO lokale na potrzeby prowadzonych działań statutowych. W 2022 roku miejskie lokale użyczono 12 organizacjom pozarządowym, poniżej przedstawiono zestawienie tabelaryczne.

Lokale użytkowe użyczone w 2022 r. wałbrzyskim NGO na potrzeby własnych działań.

Tabela nr 3 – Biuro Lokalowe

Lp.	Użytkownik lokalu	Adres lokalu	Pow. lokalu-m ²
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	B. Chrobrego 45	148,21
2.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	B. Chrobrego 45	199,85
3.	Dolnośląskie Stowarzyszenie Opieki Nad Byłymi Więźniami Politycznymi Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych	Wyzwolenia 44a	17,21
4.	Ludowy Kolarski Klub Sportowy „Górnik” Wałbrzych	Mickiewicza 6	121,40
5.	Stowarzyszenie Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę	Rynek 12	48,57
6.	Stowarzyszenie Wałbrzyski Klub Górski i Jaskiniowy	E. Plater 1	150,00
7.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów zarząd Oddziału Okręgowego	Armii Krajowej 42	86,31

8.	Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski	Dmowskiego 20	76,85
9.	Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich	Al. Wyzwolenia 2	21,94
10.	Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich	Al. Wyzwolenia 2	18,58
11.	Polski Związek Głuchych Oddział Dolnośląski	11 Listopada 128	115,89
12.	Fundacja Św. Apostoła Pierwszego Męczennika i Archidiakona Stefana	Mickiewicza 31	50,42
13.	Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywizacji Niepełnosprawnych	11 Listopada 117	39,87

Lokale użytkowe użyzione w 2022 r. klubom sportowym na potrzeby własnych działań.

W 2022 roku 9 klubom sportowym użyziono lokale użytkowe na realizację zadań statutowych, łącznie zawarto 10 umów użyczenia.

Tabela nr 4 - Referat Sportu, Turystyki i Zdrowia

Lp.	Użytkownik lokalu	Adres lokalu	Pow. lokalu-m ²
1	Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Górnik Wałbrzych”	ul. Chopina 1a	28m2
2	Klub Piłkarski „Górnik Wałbrzych”	ul. Chopina 1a	23 m2
3	Klub Kolarstwa „Wałbrzych”	ul. Chopina 1a	21m2
4	Klub Kolarstwa „Wałbrzych”	ul. Chopina 1a	13m2
5	Zapaśniczy Ludowy Klub Sportowy „Zagłębie Wałbrzych”	ul. Chopina 1a	10m2
6	Stowarzyszenie „GKS Zagłębie Wałbrzych”	ul. Chopina 1a	9m2
7	Klub Sportowy Górnik Nowe Miasto	ul. Chopina 1a	10m2
8	Stowarzyszenie „Górnik Wałbrzych 2010”	ul. Wysockiego 11a	37m2
9	Klub Przyjaciół Siatkówki „Chełmiec Wałbrzych”	ul. Wysockiego 11a	30m2
10	Młodzieżowy Klub Sportowy „Chełmiec”	ul. Wysockiego 11a	16m2

VII. Inne inicjatywy zrealizowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi na rzecz mieszkańców oraz osób z niepełnosprawnościami.

1. Stowarzyszenie Ceramików Polskich.

W 2022 roku Stowarzyszenie Ceramików Polskich zrealizowało nowy w Wałbrzychu i regionie projekt, czyli pierwszą „*Wałbrzyską Giełdę Ceramiki i Porcelany. Uroda Kształtów i Barw*”. Wydarzenie przeprowadzono we wrześniu w Starej Kopalni. Współorganizatorami projektu byli: Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia, WGS BWA i Muzeum Porcelany. Koszt przedsięwzięcia wyniósł 9 853,74 zł, w tym 7 000,00 zł stanowiła dotacja z Gminy Wałbrzych.

Giełda zgromadziła jedenastu wystawców i kolekcjonerów z Wałbrzycha oraz z innych miejscowości Dolnego Śląska, z Poznania i Łodzi. Prezentowano kolekcje porcelany użytkowej z fabryk wałbrzyskich, kolekcje wyrobów artystycznych wykonanych z porcelany oraz innych tworzyw ceramicznych oraz zestawy i pojedyncze wyroby pochodzące z innych fabryk polskich i europejskich. Oprócz ceramiki wystawiano również wyroby ze szkła. Wszystkie prezentowane kolekcje ceramiczne, porcelanowe i szklane podziwiano, fotografowano i/lub kupowano. Stara Kopalnia była dobrym miejscem wystawienniczym, przestrzenią do dyskusji na temat sztuki użytkowej i artystycznej oraz do integrowania się miłośników i kolekcjonerów tzw. białego złota. Szacunkowo, w wydarzeniu udział wzięło około 500 osób.

Atrakcją naszej Giełdy był konkurs pn. „*Prezentacja kształtu, koloru i kunsztu*”. Jury złożone ze znawców przedmiotu, reprezentujących organizatora i współorganizatorów Giełdy, dokonało wyboru zwycięskich kolekcji w dwóch kategoriach: ceramiki użytkowej i ceramiki artystycznej. Nagrodzeni otrzymali unikatowe statuetki wykonane z mas ceramicznych z wykorzystaniem form dawnej Fabryki Porcelany „Wałbrzych”. Niepowtarzalne formy artystyczne otrzymano od twórców z Centrum Ceramiki Unikatowej WGS BWA.

Ponadto „*Wałbrzyskiej Giełdzie Ceramiki i Porcelany. Uroda kształtów i barw*” towarzyszyła publikacja książkowa pn. „*Wałbrzyski porcelanowy świat*”, którą wydano w języku polskim oraz angielskim. Publikacja zawiera informacje i komentarze dotyczące wałbrzyskich fabryk porcelany byłych pracowników oraz osób zafascynowanych urodą porcelanowych wyrobów. W publikacji zawarto również artykuły o współczesnej kontynuacji bogatych tradycji wałbrzyskich fabryk porcelany. Całość uzupełniono barwnymi ilustracjami najciekawszych form ceramicznych i porcelanowych.

Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Prezydenta Miasta Wałbrzycha dr Romana Szelemeja, a także w dużej części dofinansowane z budżetu Gminy Wałbrzych. Na potrzeby Giełdy w Starej Kopalni udostępniono sale wystawiennicze oraz niezbędne wyposażenie stanowisk wystawienniczych. Wsparcia w zakresie promowania przedsięwzięcia oraz rozpowszechniania informacji, plakatów i zaproszeń wystawców oraz przygotowania publikacji pn. „*Wałbrzyski porcelanowy świat. Wałbrzych-the world of porcelain*” udzieliła Stara Kopalnia i Muzeum Porcelany w Wałbrzychu.

Podsumowując, pierwszą tego typu giełdę zorganizowaną przez Stowarzyszenie, uznano za atrakcyjną możliwość spędzenia czasu wolnego oraz interesującą formę popularyzowania porcelany, ceramiki i wyrobów szklanych.

2. Wałbrzyskie Koło Zrzeszenie Wolność i Niezawilność.

Znaczną część działań wałbrzyskiego koła Zrzeszenie Wolność i Niezawilność, zgodnie ze statutem, skierowano na środowisko lokalne.

Aktywność organizacji, we współpracy z władzami Miasta Wałbrzycha, oscylowała na kilku płaszczyznach, m.in.: informacyjnej, szkoleniowej, doradczej, konsultacyjnej, partnerskiej, kulturalno-oświatowej, patriotycznej, społecznej, obywatelskiej. Wsparcie finansowe umożliwiło zorganizowanie projektów na rzecz miasta, środowiska lokalnego, a także naszego kraju, szczególnie terenu Lubelszczyzny, z którą od wielu lat organizacja utrzymuje przyjacielskie, pełne serdeczności relacje.

Działalność statutową organizacji, w ciągu 2022 roku, finansowano głównie ze składek członkowskich, środków przyznanych z Funduszu Regionu Wałbrzyskiego oraz budżetu Gminy Wałbrzych, m.in. na pokrycie kosztu transportu członków organizacji z rodzinami na XXIV Rajd „*Śladami mjr. Zapory i Jego żołnierzy*”, zorganizowanego na Lubelszczyźnie (trasa: Lublin, Poniatowa Lubelska, Chodel, Krężnica, Kożuchówka).

Stowarzyszenie otrzymało także upominki, prospekty, foldery reklamujące i propagujące Wałbrzych i nasz region, m.in. albumy „*Wałbrzych. Dwie epoki - jedna historia*”, które przekazano gospodarzom na Ziemi Lubelskiej, gościom - przyjaciom z Zarządu Głównego WiN, przybyłym z tamtejszych terenów na Dolny Śląsk. Oprócz upominków i materiałów promocyjnych przygotowano również paczki świąteczne, które przekazano 21 członkom stowarzyszenia oraz wdowom po zmarłych kombatantach.

Rozmiar i zasięg podejmowanych przez organizację działań oraz liczne w nich uczestnictwo stanowi przykład zaangażowania Członków w życie miasta oraz świadczy o bardzo dobrej współpracy z władzami Miasta, głównie dzięki sprawnemu przepływowi informacji ze strony Magistratu, wspólnych rozmowach, uzgodnieniach i konsultacjach.

W ubiegłym roku Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość współdziałało w następujących obszarach:

- a) organizowano i aktywnie uczestniczano w uroczystościach patriotycznych, obchodach świąt państwowych i rocznic (Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Rocznicą Uchwalenia Konstytucji 3 Maja, wybuch Powstania Warszawskiego, Święto Niepodległości),
- b) promowano miasto i jego walory turystyczno-krajoznawcze w miejscach odwiedzanych przez organizację (przekazywano upominki i materiały promocyjne, eksponowano na fotografiach flagę Wałbrzycha, organizowano spotkania autorskie z poezją Grażyny Szymborskiej, poświęcone walorom naszego regionu, prezentowano, uczestniczano w uroczystości rocznicowej dotyczącej wymordowania przez hitlerowców ludności cywilnej w lubelskiej wsi Szczuczki, uczestniczano także w oficjalnym odsłonięciu muralu „Zapory” w Lublinie),
- c) organizowano oraz aktywnie uczestniczano w spotkaniach z młodzieżą wałbrzyskich szkół,
- d) utrzymywano przyjazne relacje i współpracę z kombatanckimi stowarzyszeniami Wałbrzycha (uczestniczano w spotkaniach z władzami miasta podczas uroczystości organizowanych przez m.in. Związek Inwalidów Wojennych oraz Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych),
- e) współpracowano z 16 DBOT im. płk. Ludwika Marszałka ps. „Zbroja” (uczestniczano w uroczystych przysięgach Wojsk Obrony Terytorialnej tzw. terytorialsów w Legnicy, Jeleniej Górze, Wrocławiu i Świdnicy, uczestniczano w uroczystości uhonorowania mogiły płk. Ludwika Marszałka insygnium „Ojczyzna Swemu Obrońcy” w Jeleniej Górze - Cieplicach oraz w uroczystości Święta Wojsk Obrony Terytorialnej we Wrocławiu).

3. Fundacja Via Salutis.

W roku 2022 Fundacja Via Salutis zrealizowała 4 projekty na rzecz środowiska lokalnego. Jeden z nich „*Wygrajmy to miejsce!*” składał się z wielu tematycznie powiązanych ze sobą inicjatyw, które miały zintegrować mieszkańców (wielopokoleniowe), wzbudzić ciekawość i zainteresowanie sobą nawzajem i miejscem, w którym żyjemy, a także - z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i kulturowych miasta - wzbudzić poczucie dumy z bycia wałbrzyszaninem/ wałbrzyszanką.

Trzy kolejne projekty „*Wałbrzyscy Seniorzy w Akcji!*”, „*uMOCnieni Seniorzy na drodze do dobrostanu*” oraz „*Seniorzy i rock and roll*” skierowano do wałbrzyskich seniorów. Głównymi celami zadań było dostarczenie dobrej jakości oferty, podniesienie jakości relacji i uatrakcyjnienie spędzania wolnego czasu. W projektach zawarto ważne elementy psychoedukacji, wzmocnienia emocjonalnego seniorów i wyposażenia ich w narzędzia do poprawy odczuwanego dobrostanu.

Projekt „*Wygrajmy to miejsce!*” dofinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności Centrum Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO. Jego dwuletnią realizację podsumowano w 2022 roku. Projekt wspierał działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Charakter programu był międzypokoleniowy, innowacyjny oraz skierowany do mieszkańców powiatu wałbrzyskiego i mieszkańców Wałbrzycha. Objęto go honorowym patronatem Prezydenta Miasta Wałbrzycha. Docelowo aktywnie uczestniczyło w nim 115 beneficjentów, zamieszkujących tereny wymagające rewitalizacji społecznej, stawiając sobie za cel pobudzenie ich do działalności społecznej, ożywienia miejsca, w którym żyją, uczą się i pracują. Działania skierowano również do osób, które chciały rozwijać swoje kompetencje społeczne i obywatelskie, poprzez zaangażowanie w działania na rzecz lokalnej społeczności, a także do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (młodzieży i Seniorów z obszaru rewitalizacji).

W projekcie zaproponowano warsztaty liderские, które przyszłych liderów wyposażyły w umiejętności komunikacyjne, kompetencje społeczne, „dobre przykłady” zaangażowania obywatelskiego w najbliższym otoczeniu, a także wzmocniły poczucie wspólnoty z członkami lokalnej społeczności oraz poczucie sprawstwa. Zorganizowano warsztaty wyjazdowe, stacjonarne w formie mentoringu, warsztat teatralny, podsumowany spektaklem ulicznym pt. *„Chcę ci powiedzieć...”*.

W roku 2022 aktywnie działały liderki senioralne, przygotowując, pod opieką mentorki, własny projekt *„Seniorzy i rock and roll”* zakończony sukcesem.

Zorganizowano również inne ważne bloki, pozwalające budować poczucie wspólnoty, identyfikacji z miejscem, integracji mieszkańców wokół ważnych tożsamościowo tematów.

Zaproszono mieszkańców na warsztaty *„Pod wspólnym Niebem”*, które miały zarówno wątek tożsamościowy- narracyjno-biograficzny oraz twórczy. W projekcie sięgnięto po piękną kartę historii jako miasta wielokulturowego (zaproszono świadków czasu, przedstawicieli różnych kultur, tworzących międzykulturową mozaikę regionu). W ramach tego bloku zorganizowano trzy spotkania ze świadkami czasu, którzy opowiadali o historii miasta, swoich korzeniach, kolorycie kultur, jakie przywieźli ze sobą i jakie zastali po przyjeździe do Wałbrzycha, bądź w jakich wzrastali, mieszkając w wielokulturowym Wałbrzychu. Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele Polski wschodniej - Podlasia (spotkanie z panem dr Kazimierzem Niemierką oraz jego gośćmi reemigrantami z Westfalii, Francji, Serbii, opozycjonistami lat 80-tych). Kolejne spotkanie zgromadziło mniejszość niemiecką i autochtonki - panią Dorotę Stempowską przewodniczącą Niemieckiego Towarzystwa Kulturalno-Społecznego w Wałbrzychu oraz Elżbietę Wypych. Następne spotkanie odbyło się z mniejszością grecką, panem Pavlosem Kehagiasem i Martą Chrisidu. W działaniach udział wzięło blisko 100 osób.

W ramach projektu zorganizowano wyjątkowy koncert *„Wygrywamy jesień”* dedykowany osobom, które żyją pod wspólnym niebem. Wydarzenie odbyło się w Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu. Następnie zaproszono uczestników na warsztaty *„Wygrajmy to miejsce!”*, które umożliwiły wypracowanie dwóch spektakli *„Dobre sny i złe sny”* i *„Kamienica”*. Spektakle opowiadały o Wałbrzychu i jego mieszkańcach. W ramach tego bloku powstało także opowiadanie *„Wałbrzyskiem”*, które stanowiło inspirację do spektaklu teatralnego oraz gry planszowej *„Wielokulturowy Wałbrzych”*, którą uczestnicy projektu wykonali własnoręcznie (w warstwie graficznej oraz fabuły).

Blok pn. *„Kalejdoskop inspiracji”* wykorzystywał zasoby regionu, walory przyrodnicze oraz historyczne regionu związanego z węglem, porcelaną, turystyką uzdrowiskową i górską. Mieszkańców zaproszono na spacer z przewodnikiem i fotografem oraz do pracowni Ceramicznej. Ponadto wspólnie przygotowano gry terenowe, pierwsze w Wałbrzychu dwa Questy, które stanowią atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu, fantastyczną wizytówkę i ofertę turystyczną regionu. Gry terenowe zgłoszono do ogólnopolskiej sieci Questów: trasą po Śródmieściu *„Było a nie jest...”* oraz *„Górnicy quest po Starej Kopalni”*.

Spotkano się także w *„Domu pod Aniołami”*, miejscu, w którym uczestnicy projektu zasiadali przy wspólnym, twórczym stole. Efektem spotkań były dwa warsztaty malarskie i dwie publiczne wystawy prac. *„Dom pod Aniołami”* był również miejscem spotkań Seniorów, spotkań po zdrowie z kinezylogią, gimnastyką pamięci i śmiechoterapią. Zorganizowano warsztaty malarskie, relaksacyjne i rozwojowe. Wystawę prac zorganizowano w I kwartale 2022 roku we foyer kina Apollo w Wałbrzychu. W listopadzie 2022 prace trafiły do Wałbrzyskiego Hospicjum.

Kolejny projekt Fundacji Via Salutis pn. *„Wałbrzyscy Seniorzy w AKCJI!”* zrealizowano dzięki dofinansowaniu z budżetu Gminy Wałbrzych. Działaniami zostały objęte starsze osoby samodzielne oraz niesamodzielne, Seniorzy w III i IV wieku, podopieczni Dziennych Domów Seniora funkcjonujących na terenie miasta, Dziennego Domu Pomocy Senior + *„Podgórze”* oraz Dziennego Domu Pomocy *„Podzamcze”*.

W ramach programu zaktywizowano społecznie osoby starsze, zintegrowano środowiska seniorów samodzielnych i niesamodzielnych, edukowano w zakresie zdrowego stylu życia oraz promowano zdrowy i aktywny styl życia oparty o rozwijanie pasji, kształtowano zachowania prozdrowotne. Ponadto wzmocniano różne formy aktywności oraz kompetencje seniorów, wspierano Seniorów w sytuacjach trudnych, przeciwdziałano wykluczeniu, starano się zmienić społeczny wizerunek seniora. W ramach projektu zrealizowano kilka wydarzeń, w których łącznie udział wzięło 61 osób. Najważniejszym rezultatem projektu była aktywizacja i integracja wałbrzyskich Seniorów. Wzmocnione zostały kontakty międzyludzkie, poprawiono jakość komunikacji między seniorami oraz umiejętność nazywania potrzeb Seniorów i ich spełniania.

„uMOCnieni - Seniorzy na drodze do DOBRÓstanu” to nazwa kolejnego projektu objętego patronatem Prezydenta Miasta Wałbrzycha i Wałbrzyskiej Rady Kobiet, zrealizowanego dzięki dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Zadania projektowe skierowano do dolnośląskich Seniorów z dwóch powiatów świdnickiego i wałbrzyskiego, w tym 20 osobowej grupy wałbrzyskich Seniorów. Celem projektu było wzmocnienie aktywności i kompetencji Seniorów oraz wsparcie ich w sytuacjach kryzysowych, przeciwdziałanie defaworyzacji i wykluczeniu społecznemu Seniorów. Oferta pomogła rozwinąć 12 kluczowych kompetencji psychicznych, niezbędnych do osiągnięcia stanu poczucia bezpieczeństwa, czyli: współczucie, uważność, uczenie się, siła charakteru, wdzięczność, wiara w siebie, spokój, motywacja, intymność, odwaga, dążenie i szczodrość. W ramach projektu zaproponowano Seniorom szereg działań koncentrujących się na budowaniu poczucia dobrostanu oraz rezyliencji:

Kolejny projekt zrealizowany w 2022 roku przez Fundację Via Salutis pn. „Seniorzy i rock and roll” dofinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności, Programu NOWEFIO w ramach konkursu na „Małe INICJATYWY” w ramach Dolnośląskiego Funduszu Małych Inicjatyw. W ramach programu zaktywizowano środowiska senioralne wokół tematu radości życia, społeczności lokalne wokół tematu aktywnej starości i zmiany (stereotypowego) wizerunku osoby starszej. Poza tym zaangażowano Seniorki z Klubu Dłużej Młodzi do nowej roli - liderki. Uczestnikom zorganizowano warsztaty taneczne, warsztaty biograficzne, publiczną dyskusję, sesję fotograficzną, która wzmacniała u Seniorów poczucie własnej wartości. Przygotowano koncert rock and rollowy w Klubie Muzycznym „A’Propos” oraz wystawę fotograficzną po rock and rollowej metamorfozie. Pokaz tańca w wykonaniu Seniorów, zabawa taneczna i sesja fotograficzna przełamały wśród Seniorów ograniczenia, zmieniły stereotyp myślenia i mówienia o starości oraz Seniorach.

4. Wałbrzyskie Stowarzyszenie „Amazonki”.

W roku 2022 Wałbrzyskie Stowarzyszenie „Amazonki” zrealizowało dwa zadania publiczne. Pierwsze pn. „Poradnictwo specjalistyczne i społeczne dla osób z niepełnosprawnościami” zostało dofinansowane z budżetu Gminy Wałbrzych. Działania zawarte w projekcie skierowano głównie do osób z niepełnosprawnością, dotkniętych chorobą nowotworową piersi, które zintegrowane są w stowarzyszeniu i mieszkają w Wałbrzychu.

Drugie zadanie z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych pn. „Wycieczka krajoznawczo - turystyczna - Afrykarium i Śląsk Opolski” zostało częściowo dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

5. Fundacja „Clever”.

Fundacja „Clever” w roku 2022 przeprowadziła szereg zadań statutowych, w tym:

- a) Udostępniono siedzibę szkoły i przedszkola na imprezy środowiskowe, m.in. Dzień Matki zorganizowany przez Stowarzyszenie Stary Zdrój.
- b) Udostępniano kompleks sportowy dzieciom z najbliższej okolicy.
- c) Współpracowano z Wałbrzyskim Hospicjum, zorganizowano akcję „Świąteczny Podarunek”. W ramach akcji przygotowano paczki świąteczne dla podopiecznych hospicjum. Ponadto uczestniczono aktywnie w wydarzeniu pn. „Pola Nadziei”. W ramach wydarzenia posadzono na terenie hospicjum symboliczne żonkile.
- d) Prowadzono wolontariat uczniowski oraz zbiórki na rzecz Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Wałbrzychu.
- e) Uczestniczono i organizowano szereg akcji ekologicznych, m.in. „Sprzątanie świata”, „Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci”.

6. Fundacja „Dar serca”.

W ramach prowadzonej przez Fundację „Dar serca” działalności, w 2022 roku przygotowano i prowadzono akcję pn. „Darmowa Muzykoterapia”. Udział w niej wzięło łącznie ponad 200 000 ludzi. Ponadto Fundacja promuje Studio Relax Alexmar działające przy organizacji. Jest to bezpłatna muzykoterapia 432 Hz - Projekt Uzdrawiania, która obejmuje autorskie piosenki karaoke oraz krótkie,

relaksacyjne filmiki, w których główną rolę odgrywają zwierzęta, pejzaże i kwiaty. Obrazom towarzyszy kojąca muzyka instrumentalna. Kanał Fundacji znajduje się na stronie: https://www.youtube.com/channel/UCopsMZ4QD_LTW9WhMTWHFPg . Poza tym Fundacja pod hasłem „*Siejmy Razem Miłość wśród Ludzi na całej Ziemi*” rozpowszechnia i udostępnia linki do „Alexmar”, „Relax Ocean” oraz bezpłatnych Piosenek Autorskich Duetu Alexmar & MCM Rinat, która zawiera 28 utworów do pobrania.

7. Fundacja „Dla Ciebie”.

W roku 2022, czyli na początku działalności Fundacji „Dla Ciebie”, przygotowano dopiero plan potrzeb na nowy rok sprawozdawczy. W planie uwzględniono:

- a) Zorganizowanie wsparcia w formie doposażenia lokali dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.
- b) Działania aktywizujące seniorów.
- c) Udzielanie pomocy w organizowaniu czasu wolnego dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz objętych wsparciem asystenta rodziny.

8. Fundacja Edukacji Europejskiej.

W 2022 roku Fundacja Edukacji Europejskiej zrealizowała, w partnerstwie z Gminą Wałbrzych następujące projekty, finansowane ze środków unijnych:

Projekt „Przedszkolaki z Podgórze” - utworzono i prowadzono 75 nowych miejsc przedszkolnych oraz zorganizowano zajęcia dodatkowe dla 75 dzieci. Okres realizacji - od maja 2022 do sierpnia 2023 roku. Wartość projektu to 1,43 mln zł. LIDER - Fundacja Edukacji Europejskiej.

Projekt „Wałbrzyska Akademia Kaizen - rozwój kompetencji i kwalifikacji zawodowych uczniów i nauczycieli” - wyposażono pracownie zawodowe w 4 szkołach zawodowych, prowadzono zajęcia specjalistyczne, szkolenia i staże zawodowe dla 210 uczniów i 30 nauczycieli. Okres realizacji od lipca 2020 do grudnia 2022 roku. Wartość projektu to 2,8 mln zł. LIDER - Gmina Wałbrzych.

Projekt „Młodzi Gniewni - program treningowo-doradczy dla wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Wałbrzychu oraz członków ich rodzin” - przeprowadzono program treningowo-doradczy dla wychowanków MOS oraz doposażono placówki. Okres realizacji od czerwca 2019 do czerwca 2022 roku. Wartość projektu to 1,2 mln zł.

Projekt „Młodzi Gniewni III - program treningowo-doradczy dla wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Wałbrzychu oraz członków ich rodzin” - przeprowadzono program treningowo-doradczy dla wychowanków MOS oraz doposażono placówki. Okres realizacji od czerwca 2021 do czerwca 2023 roku. Wartość projektu to 1,25 mln zł.

Ponadto od grudnia 2021 roku pracownik Fundacji Pan Łukasz Hoppe pełni funkcję Przewodniczącego Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Wałbrzychu.

9. Stowarzyszenie „Bractwo Motocyklowe”.

Stowarzyszenie „Bractwo Motocyklowe” zgodnie ze statutem w roku 2022 roku podejmowało następujące działalności:

- a) Pomoc Ukrainie – w czterech sklepach na terenie Wałbrzycha przeprowadzono zbiórkę artykułów spożywczych, odzieży i koców, które przekazano do punktu usytuowanego przy ul. Wilardczyków. Pomagano przy wysyłce i załadunku darów na Ukrainę.
- b) Otwarcie Sezonu Motocyklowego – zorganizowano rozpoczęcie inauguracyjne sezonu motocyklowego. Podczas mszy zebrano 2 500, 00 złotych, które zostały przekazane na zakup artykułów opatrunkowych dla ukraińskich żołnierzy. Następnie zorganizowano paradę motocyklową, w której zaprezentowano 150 motocykli.
- c) Dzień Flagi – zorganizowano paradny przejazd przez Wałbrzych. W paradzie udział wzięło 140 motocyklistów. Wydarzenie trwało 2 godziny.

- d) Moto Serce – zorganizowano zbiórkę krwi. Akcji towarzyszyły pokazy jazdy na motocyklu, pokazy ratowników medycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy, prezentacje amerykańskiej motoryzacji z zaprzyjaźnionych klubów RAM Polnad, AMCARY dolnośląskie, pokazy zabytkowej motoryzacji - MOTO WETERAN Wałbrzych, koncerty muzyczne na żywo. Zebrano w sumie 18 litrów krwi. Krew oddało 35 dawców, wśród których rozlosowano atrakcyjne nagrody.
- e) Dzień Dziecka – w Hotelu Maria w Wałbrzychu pomagano przy organizacji święta i zabezpieczano działania realizowane dla polskich i ukraińskich dzieci. Motocykliści przewieźli na motocyklach ponad 300 dzieci, zorganizowano grilla dla wszystkich uczestników wydarzenia.
- f) Wyjazd integracyjny – zorganizowano czterodniowy wyjazd integracyjny na motocyklach nad Balaton na Węgrzech.
- g) Święto Niepodległości – zorganizowano przejazd paradny przez Wałbrzych, w którym udział wzięło 140 motocyklistów.
- h) Pielucha dla Malucha – grono motocyklistów zrzeszonych także w innych organizacjach, nie tylko z Bractwa Motocyklowego przeprowadziło zbiórkę pieniędzy dla Domu Małego Dziecka w Wałbrzychu. W rezultacie zebrano blisko 17 tys. złotych oraz przygotowano ciężarówkę darów, w tym pieluch, zabawek, środków higieny i czystości, pościeli i koców. Z uzbieranych pieniędzy zakupiono lodówki, zmywarki i meble do Rodzinnych Domów Dziecka w Wałbrzychu.
- i) MOTO MIKOŁAJE – przekazano ponad 180 paczek dzieciom z wałbrzyskich Domów Dziecka oraz środki czystości i zabawki. Zorganizowano przejazd paradny przez każdą dzielnicę Wałbrzycha odwiedzając wszystkie Rodzinne Domy Dziecka, w których motocykliści przebrani w stroje św. Mikołaja rozdawali prezenty.

10. UKTS CORDEX.

Uczniowski Klub Tańca Sportowego CORDEX w 2022 roku zrealizował bardzo dużo wydarzeń związanych ze statutową działalnością klubu. Członkowie aktywnie uczestniczyli w sportowych rywalizacjach i turniejach. Do najważniejszych zaliczono:

- a) **Udział w najwyższej lidze Ekstraklasa Grand Prix Polski.** Para taneczna Cordexu ukończyła całoroczny cykl Grand Prix Polski Ekstraklasa FTS na 7 miejscu w stylu standardowym i na 10 miejscu w stylu latynoamerykańskim awansując dzięki temu do **najwyższej mistrzowskiej międzynarodowej klasy sportowej „S”**. Ponadto inna para reprezentująca klub sportowy ukończyła całoroczny cykl Grand Prix Polski Ekstraklasa FTS na 13 miejscu w stylu standardowym i na 21 miejscu w stylu latynoamerykańskim.
- b) **Pary taneczne reprezentowały UKTS CORDEX i uczestniczyły w następujących turniejach:**
  - 1) Ogólnopolski Turniej Tańca Sportowego – Nowogard – 4.02.2022 r.
  - 2) Republika Czeska 45. Říčanský pohár - 19-20.02.2022 r.
  - 3) OTTT GEST o Puchar Burmistrza Środy Wielkopolskiej - 11.03.2022 r.
  - 4) Mistrzostwa Polski FTS w 10 Tańcach Kwidzyn - 19.03.2022 r.
  - 5) MISTRZOSTWA POLSKI ST - OTTS ZDROWIE D.F Ciechocinek – 09.04.2022 r.
  - 6) Mistrzostwa Polski Latin – Konin – 23.03.2022 r.
  - 7) Republika Czeska - Kutna Hora – 15.05.2022 r.
  - 8) Perła Bałtyku - XVI edycja Międzyzdroje - 21.05.2022 r.
  - 9) XII STRAWBERRY DANCE FOREVER Wrocław - 27.05.2022 r.
  - 10) Gliwice Open Festival - EC YOUTH 10D Gliwice - 11.06.2022 r.
  - 11) Hradec Kralove - Czech Republic - 28.08.2022 r.
  - 12) GD Dance Show 2022 GP Ekstraklasa FTS Łazy k. Warszawy - 17.09.2022 r.
  - 13) GPPE OTTS GEST P. Burmistrza Solca Kuj. Solec Kujawski - 01.10.2022 r.
  - 14) OTTS TOP DANCE 2022, MP FTS w klasach Pruszków 22.10.2022 r.
  - 15) GPP FTS, XXVI OTTS o Puchar Marszałka Piątnica - 19.11.2022 r.
  - 16) Finał GPP FTS Ekstraklasa – Radzymin – 10.12.2022 r.
  - 17) Puchar Regionów Polski Południowej – 19.11.2022 r.
  - 18) GAR DANCE CUP Turniej Tańca GRAND PRIX POLSKI DOLNY ŚLĄSK.

- 19) PIŁA KIDS RYTM ULICY.
- 20) XI Taneczne GRAND PRIX POLSKI KOTWICE 2022.
- 21) URBAN STYLE 2022 POZNAŃ.
- 22) VIBE SFERA.
- 23) Marcinkowice Dance Festival.
- 24) Ogólnopolski Turniej Tańca Nowoczesnego „LET’ S DANCE”.
- 25) Międzynarodowy Turniej Tańca „TIME FOR DANCE”.
- 26) XII OGÓLNOPOLSKI E-FESTIWAL TAŃCA „E-DANCE”.
- 27) Turniej Tańca Nowoczesnego.

c) Zadania publiczne realizowane dzięki dofinansowaniu z budżetu Gminy Wałbrzych:

- 1) Zorganizowano szkolenie i uczestniczono we współzawodnictwie sportowym tancerzy sportu przygotowawczego i klas sportowych UKTS CORDEX, zorganizowano turniej tańca sportowego. Koszt: 59 450 zł . Dotacja UM Wałbrzych: 20 000 zł.
- 2) Przeprowadzono zajęcia Akademii Tańca UKTS CORDEX w zakresie poprawy sylwetki i kondycji fizycznej poprzez taniec. Popularyzowano nową dyscyplinę olimpijską - Breaking. Koszt: 12 369,50 zł . Dotacja UM Wałbrzych: 4 000 zł .
- 3) Wydarzenie pn. „Wałbrzyscy Mistrzowie Sportu Tanecznego VI – rozwój tancerzy UKTS CORDEX i ich udział w rywalizacji sportowej”. Koszt: 49 220,80 zł Wkład finansowy własny: 26 220,80 zł . Wkład osobowy: 12 000 zł . Dotacja UM Wałbrzych: 11 000 zł

d) Inne ważniejsze przedsięwzięcia klubu:

- 1) Zorganizowano Turniej Tańca Przedszkolaków i Dzieci Szkolnych (maj 2022). Koszt: 3 500 zł pokryty w całości ze środków własnych (w tym wpłat darczyńców).
- 2) Wydarzenie związane z Podsumowaniem sezonu tanecznego 2022 w Teatrze Dramatycznym. Koszt: 10 000 zł pokryty w całości ze środków własnych (w tym wpłat darczyńców).
- 3) Zorganizowano Letni Obóz Sportowy. Koszt: ok. 110 000 zł - wkład własny (wpłaty rodziców i środki własne). Dotacja MSiT w wysokości: 10 000 zł .
- 4) Zorganizowano i przeprowadzono prelekcje dotyczące sportu tanecznego w wałbrzyskich szkołach podstawowych z udziałem członkini Kadry Narodowej Pauliny Starus i par sportowych klas mistrzowskich. Koszt ok. 3 000 zł pokryty w całości ze środków własnych (z uwzględnieniem wkładu rzeczowego i osobowego klubu).

Źródła finansowania działań UKTS CORDEX:

Dofinansowanie do udziału w Finale GPP ze środków UM Wałbrzych - 800 zł.

Dofinansowanie działań z UM Wałbrzych w roku 2022: 35 000 zł.

Dofinansowanie z MSiT: 10 000 zł

Pozostałe koszty zostały pokryte ze środków własnych klubu (składki członkowskie, wpłaty rodziców itp.).

11. Fundacja Wałbrzych 2000.

W 2022 roku oprócz statutowej działalności (usługi szkoleniowe, usługi finansowe, doradztwo na rzecz przedsiębiorców, poradnictwo i doradztwo zawodowe), Fundacja Wałbrzych 2000 prowadziła następujące projekty:

- 1) Na zlecenie Zarządu Województwa Dolnośląskiego zrealizowano zadanie publiczne pn. #EngiaOdNowa (dotacja w wysokości 47 500,00 zł). W ramach zadania przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną dla mieszkańców subregionu wałbrzyskiego nt. Terytorialnego Planu na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Więcej informacji zawarto w Internecie: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100085691756484> .
- 2) Na podstawie umów podpisanych z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy zrealizowano projekty w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej:
  - *Druga szansa* – aktywizacja społeczna i zawodowa 30 osób z niepełnosprawnościami (dotacja 1 349 315,24 zł, zakończenie projektu - VI 2023 roku).
  - *Ośrodek Aktywnej Integracji* – aktywizacja społeczna 30 osób z niepełnosprawnościami, wsparcie dla ich opiekunów (dotacja 807 215,75 zł, zakończenie projektu - VI 2023 roku).

- *Samodzielni niesamodzielni* – projekt, w efekcie którego założono Klub Seniora z ogrodem terapeutycznym przy ul. Wrocławskiej 55. Docelowo Klub ma możliwość przyjęcia 30 osób (dotacja 1 869 835,20 zł, zakończenie projektu - VI 2023 roku. Po zakończeniu projektu Klub Seniora będzie funkcjonował nadal – zmieni się tylko jego źródło finansowania).
  - *#Praca dla wyjątkowych* (dotacja 961 566,28 zł), aktywizacja społeczna i zawodowa 21 osób z niepełnosprawnościami. Planowane zakończenie projektu - VI 2023 roku z możliwością przedłużenia.
- 3) Dzięki pozyskanej dotacji od Fundacji PKO BP w wysokości 10 000,00 zł) zrealizowano zadanie *#WałbrzyskieOgrody*, w ramach którego m.in. zorganizowano Piknik Sąsiedzki w Ogrodzie terapeutycznym Klubu Seniora przy ul. Wrocławskiej 55. Ponadto posadzono ponad 100 roślin (drzew, krzewów, bylin) oraz nauczono grać w petanque dzieci i młodzież ze spektrum autyzmu – podopiecznych Fundacji Kalejdoskop Autyzmu.
  - 4) W ramach współpracy z „Orlikiem” – szpitalem rehabilitacyjnym hematologicznym dla dzieci, wysłano do Kudowy-Zdroju, na bezpłatne tygodniowe turnusy opieki wytchnieniowej 8 osób z niepełnosprawnościami, w tym 4 osoby razem z opiekunami.
  - 5) Fundacja wspierała finansowo zbiórkę pieniędzy na leczenie podopiecznego w USA (*#Operacja-Olek*) oraz Ogólnopolską Zbiórkę na Pomoc Ukrainie (*siepomaga/Ukraina*). Wolontariusze Fundacji aktywnie uczestniczyli w ww. inicjatywach.

12. Fundacja Kalejdoskop Autyzmu.

W roku 2022 r. Fundacja Kalejdoskop Autyzmu uzyskała dotacje na realizację projektów:

1. „*Wakacyjna Akademia Rozwoju z Fundacją Kalejdoskop Autyzmu*”. Na jego realizację otrzymano dofinansowanie z Urzędu Miasta Wałbrzych. Zorganizowano dla osób niepełnosprawnych zajęcia usprawniające na basenie oraz przeprowadzono spotkania z trenerem mentalnym dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami.
2. „*straszni NIEstraszni*”. Na jego realizację pozyskano dofinansowanie z Powiatu Wałbrzyskiego.
3. Zorganizowano warsztaty plastyczne dla dzieci, wykonano ozdoby na Integracyjny Bal Halloweenowy.
4. w ramach pozostałych działań Fundacji współorganizowano razem z MOPS w Wałbrzychu (Dział Wspierania Rodziny) grupy wsparcia dla rodzin osób w spektrum autyzmu. Uczestniczo w cyklu spotkań „Spotkania na niebiesko”. Zorganizowano dwie wycieczki do Doliny Różaneczników w Książu oraz do Chickienlandu. Współorganizowano Wałbrzyskie Obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu (1-2.04.2022 r.). Pierwszym wydarzeniem w ramach święta była gra miejska „Poczuj, czym jest autyzm - w poszukiwaniu koralików Daisy”, drugim spotkanie autorskie z Jackiem Hołubem.
5. Zorganizowano i przeprowadzono warsztaty dla rodziców z trenerem mentalnym Hanną Rychlik pn. „Zobacz GŁOS - Posłuchaj SIEBIE”. Przeprowadzono szkolenia dla wałbrzyskich bibliotekarzy pt. „Niezwykły czytelnik - osoba w spektrum autyzmu w bibliotece”. Zorganizowano Wakacyjne zajęcia fitness na korcie tenisowym dla rodziców z dziećmi. Uczestniczo w projekcie Fundacji Wałbrzych 2000 „Pozwól ziemi oddychać”, w którym nauczono podopiecznych prac ogrodowych, sadzenia roślin, budowania domków dla owadów, przygotowywania ekoposiłków, gry w bule przy serdecznej pomocy wolontariuszy ze Stowarzyszenia SRS Dęby Wałbrzych. Współorganizowano warsztaty „Świąteczny stroik”, w koncepcji 1+1, czyli zrób jeden stroik dla siebie, a drugi dla osoby samotnej.

Ponadto Fundacja udzielała konsultacji indywidualnych dla osób fizycznych - w zakresie organizacji terapii oraz instytucji - w zakresie potrzeb osób w spektrum autyzmu. Fundacja, jako członek grupy konsultacyjnej RPDI, uczestniczyła w konferencjach i spotkaniach dotyczących sytuacji osób niepełnosprawnych.

13. Okręgowy Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Najważniejszym punktem współpracy Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Wałbrzychu z Gminą Wałbrzych było przeprowadzenie kapitalnego remontu lokalu przy ul. Armii Krajowej 40-42, w którym siedzibę ma Związek. Dzięki przeprowadzonemu

remontowi Związek może kontynuować prowadzenie swojej działalności statutowej, m.in. poprzez integrację seniorów podczas spotkań Klubu Seniora, który liczy ponad 100 członków.

14. Hufiec ZHP Ziemi Wałbrzyskiej.

W 2022 roku zrealizowano następujące działania:

- styczeń – wałbrzyscy harcerze wzięli czynny udział w Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Hufiec ZHP Ziemi Wałbrzyskiej był jednym z 4 organizatorów miejskiego sztabu WOŚP,
- styczeń - luty – zorganizowano zimowiska drużyn harcerskich i gromad zuchowych w Opolu,
- luty – zorganizowano Dzień Myśli Braterskiej 2022 w Boguszowie Gorcach,
- luty – utworzono w Hufcu ZHP Ziemi Wałbrzyskiej magazyn potrzeb,
- luty – utworzono magazyn pomocowy przy ul. Villardczyków,
- marzec – zaopatrzone Wałbrzych w sprzęt z Harcerskiej Bazy Obozowej w Wilczu,
- marzec – pełniono służbę wałbrzyskich harcerzy w magazynie na ul. Villardczyków,
- kwiecień – współorganizowano miejskie obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu,
- kwiecień – pełniono służbę wałbrzyskich harcerzy na ul. Villardczyków,
- kwiecień – zorganizowano biwak kadry Hufca ZHP Ziemi Wałbrzyskiej,
- maj – aktywnie uczestniczono w miejskich obchodach Uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- maj – uczestniczono w porządkach w siedzibie Hufca ZHP Ziemi Wałbrzyskiej,
- maj – zorganizowano i uczestniczono w Zlocie Hufca ZHP Ziemi Wałbrzyskiej w Kowalowej,
- czerwiec – zorganizowano piknik z okazji Dnia Dziecka dla społeczności ukraińskiej zamieszkującej w Hotelu Maria,
- czerwiec – zorganizowano i uczestniczono w Zlocie Chorągwi Dolnośląskiej we Wrocławiu,
- lipiec - sierpień – zorganizowano Harcerską Akcję Letnią 2022,
- wrzesień – zorganizowano i uczestniczono w Rajdzie Granica,
- październik – włączono wałbrzyskich harcerzy do akcji pomocowej dla Antosia Sobeckiego,
- listopad/grudzień – rozpoczęto modernizację ogródka przy Hufcu,
- grudzień – zorganizowano spotkania świąteczne w drużynach.

15. Stowarzyszenie WOK – Więcej O Kulturze.

W 2022r. Stowarzyszenie ubiegało się o dofinansowanie i zrealizowało następujące wydarzenia:

1. Projekt „*Kopalnia Folkloru*” – pozyskano środki z budżetu Gminy Wałbrzych w kwocie 15 000 zł. Projekt zrealizowano w terminie 1.08-15.09.2022 r. W ramach zadania zorganizowano 20 godzin warsztatów tanecznych (polskich i mołdawskich tańców ludowych) i prelekcję Kultury Ludowej Mołdawii. Odbyły się również 4 koncerty folklorystyczne.
2. Projekt „*Zręcznie. Historie zakłete w rękodziele*” – pozyskano środki z budżetu Gminy Wałbrzych w kwocie 15 000 zł. Projekt zrealizowano w terminie 30.05-31.08.2022 r. Zrealizowano 3 spotkania z regionalistami i 3 warsztaty rękodzielnicze, 1 wystawę. Opracowano katalog do wystawy w formie pocztówek (500 szt.) oraz mapy wałbrzyskich legend (1000 szt.).
3. Projekt „*Festiwal Twórczej Wyobraźni*” – pozyskano środki z budżetu Gminy Wałbrzych w kwocie 120 000 zł. Projekt zrealizowano w terminie 1.06-31.07.2022 r. Zorganizowano trzydniowe wydarzenie, w ramach którego odbyły się: spotkania autorskie - Jakub Żulczyk, Agnieszka Szpila, Andrzej Stasiuk oraz koncerty - Jacek Bończyk, Mariusz Lubomski, Ghostman, String Connection, Michał Rudaś, Piotr Bukartyk & Ajagore.
4. Projekt „*Kopalnia Folkloru*” – projekt złożono do Zarządu Województwa Dolnośląskiego – nie otrzymano dofinansowania.

16. Uczniowski Klub Sportowy Olimpijczyk

Najważniejszym działaniem w Klubie była realizacja programu Ministerstwa Edukacji i Nauki „KLUB 2022”. Udział w programie wiązał się z organizacją treningów piłkarskich dla dzieci w wymiarze dwóch półtoragodzinnych treningów tygodniowo (dotacja w wysokości 6 000 zł na wynagrodzenie trenera) w okresie od lutego do listopada. W ramach programu otrzymano również

środki finansowe do wykorzystania na zakup sprzętu sportowego w wysokości 4 000,00 zł. Zakupiono najpotrzebniejszy sprzęt – piłki do piłki nożnej i bramki piłkarskie.

Klub prowadził także cykliczne zajęcia w dwóch przedszkolach na terenie Miasta Wałbrzycha. Ponadto został zgłoszony do rozgrywek ligowych w czterech kategoriach wiekowych. Brał również udział w turniejach halowych w okresie zimowym, opłacając starty w tychże turniejach ze środków własnych. W sezonie letnim Klub zorganizował letni festyn rodzinny dla swoich członków z własnych środków. Gmina Wałbrzych wspiera Klub oferując obniżoną kwotę wynajmu hali i boiska, która przysługuje Uczniowskiemu Klubom Sportowym. W 2022 r. nie udało się pozyskać dotacji z budżetu miasta na działalność statutową „Olimpijczyka”.

17. Fundacja Sudecki Uniwersytet Trzeciego Wieku.

W 2022 r. Fundacja dzięki pozyskanym dofinansowaniom, zrealizowała następujące działania:

1. W ramach umowy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego na dofinansowanie zadania w przedmiocie Działania na rzecz społeczeństwa obywatelskiego projekt pn. „*Aktywny i kompetentny dolnośląski senior*”. Wysokość dofinansowania wyniosła 35 000,00 zł, termin realizacji - od 7.03.2022 r. do 31.12.2022 r.
2. W ramach umowy z Prezydentem Miasta Wałbrzycha na dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zadania z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych projekt pn. „*Przez kulturę, edukację i rekreację osób niepełnosprawnych do udanej integracji osób starszych i niepełnosprawnych*”. Dofinansowanie wyniosło 9 000,00 zł, termin realizacji - od 2.05.2022 r. do 31.12.2022 r.
3. W ramach umowy z Prezydentem Miasta Wałbrzycha na realizację zadania publicznego „Wspieranie działań na rzecz integracji seniorów” projekt pn. „*Aktywizacja społeczna osób starszych na terenie miasta Wałbrzycha, polegająca na przygotowaniu i przeprowadzeniu wykładów, warsztatów i spotkań, mających na celu edukację w zakresie zdrowego stylu życia*” na kwotę 10.300 zł. Zadanie „*Senior dla seniora – nauczmy się zdrowo żyć*” realizowane było od 1.06.2022 r. do 23.12.2022 r.
4. W ramach umowy z Wojewodą Dolnośląskim na realizację zadania publicznego dla dzieci uchodźców z Ukrainy, projekt na temat „*Uśmiech dziecka - wypoczynek dla matki*”. Wysokość dofinansowania z Funduszu Pomocy wyniosła 10 000, 00 zł. Termin realizacji - od 1.07.2022 r. do 31.08.2022 r.
5. W ramach umowy z Prezydentem Miasta Wałbrzycha o realizację zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym na działania zgłoszone w trybie art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zadanie zrealizowano w terminie od 1.08.2022 do 20.10.2022 r. Wysokość dofinansowania wyniosła 10 000 zł.

W roku 2022 w ramach środków pozyskanych z www. programów, w ogólnej wysokości 74 300,00 zł, zrealizowano również bardzo wiele dodatkowych działań, m. in. kontynuowano część zajęć w okresie wakacyjnym, zorganizowano i wprowadzono nowe formy i ilości zajęć, dyżury psychologiczne, dodatkowe zajęcia komputerowe oraz obsługi tabletów i smartfonów, nabywanie umiejętności poruszania się w przydatnych seniorom aplikacjach urzędowych i obsługi platform komunikacyjnych. Wszystkie projekty miały na celu zwiększenie liczby seniorów - słuchaczy i liczby zajęć stacjonarnych, ale też dalszą popularyzację i rozwój idei uniwersytetów trzeciego wieku w społeczności lokalnej.

Na koniec roku podsumowano liczbę słuchaczy, która wyniosła ponad 200 osób. Oferta zajęć, proponowanych słuchaczom w trakcie roku szkolnego przekroczyła przeciętnie 50 godzin lekcyjnych tygodniowo.

Ponadto zorganizowano i prowadzono działania wolontariackie ok. 30 wolontariuszy/ słuchaczy Sudeckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Pomagano w centralnym magazynie darów, prowadzono zbiórki potrzebnych rzeczy i artykułów spożywczych dla mieszkańców i żołnierzy na Ukrainie. Fundacja również uruchomiła zbiórkę darów i środków pieniężnych z przeznaczeniem na pomoc uchodźcom.

W październiku członkowie organizacji uczestniczyli w II Dolnośląskim Forum Rad Seniorów, którego organizatorem była Dolnośląska Społeczna Rada Senioralna, działająca przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego. Kilkunastu wolontariuszy Fundacji pomagało podczas organizacji wydarzenia.

Współpracowano z Domem Seniora w Rusinowie - przygotowano z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia dla ok. 50 pensjonariuszy okolicznościowe kartki świąteczne, stroiki oraz upominki. Tradycyjnie 17 wolontariuszy wzięło udział w przygotowaniu i organizacji XXII edycji Toyota Półmaratonu Wałbrzyskiego.

Do głównych działań wolontariackich zaliczono prace na rzecz ogrodu ekologicznego przy WTO, który został założony kilka lat temu w ramach grantów TOYOTY pn. „*Dobre pomysły zmieniają świat*” oraz zorganizowanie wspólnie z młodzieżą Społecznego Liceum Ogólnokształcącego, Międzypokoleniowego Pikniku Ekologicznego, prowadzonego przez WTO.

Słuchacze uniwersytetu aktywnie uczestniczyli w wałbrzyskich Senioraliach, przeglądzie zespołów artystycznych w Świdnicy i podobnych wydarzeniach organizowanych przez inne uniwersytety trzeciego wieku w województwie, popularyzując działania i osiągnięcia organizacji.

18. Stowarzyszenie Ukraina – Wałbrzych.

W 2022 roku Stowarzyszenie zrealizowało priorytetowe cele statutowe, w szczególności poprzez przeprowadzenie następujących projektów:

- a) „*Witamy w Polsce. Integracja społeczności lokalnej na Dolnym Śląsku*” dla Ukraińców przybywających do Wałbrzycha. Termin projektu: 12.2021-09.2022. Realizacja zadania wpisała się w okres wybuchu wojny w Ukrainie, w związku z tym odbiorców było znacznie więcej niż zakładano na początku. Działania nakierowane były na integrację i legalizację. Uczestnicy projektu brali udział w wycieczkach krajoznawczych. Były to zarówno wycieczki lokalnie pokazujące Wałbrzych, jak również okoliczne gminy. Celem było pokazanie możliwości spędzenia czasu efektywnie i zdrowo. Organizowano działania lokalne, spotkania integracyjne nakierowane na integrację wewnętrzną, ale przede wszystkim mieszkańców Ukrainy z polską, lokalną społecznością. Powstał również klub języka polskiego, w którym prowadzona była nauka języka polskiego, jako obcego. Aktywnie doradzano beneficjentom w zakresie procedur legalizacji pobytu czy pracy. W projekcie wzięło udział 1 408 beneficjentów. Budżet projektu wyniósł: 120 000 zł. Środki pozyskano z Belgii (Share Sira).
- b) „*Półkolonia dla dzieci z doświadczeniem wojennym*” - projekt zrealizowano w terminie: lipiec-sierpień 2022 r. Działania skierowane były dla dzieci z Ukrainy, które przyjechały do Polski w związku z wojną. Prowadzone były zajęcia rekreacyjne oraz rozwijające sportowo. Dzieci uczestniczyły w zajęciach jazdy konnej, zajęciach na pływalni. W każdym tygodniu bawiły się korzystając z kręgielni i spędzając czas w kinie. Prowadzone były również zajęcia plastyczne i manualne. Kluczowe były również konsultacje i zajęcia z psychologiem. Podczas zajęć dbano, aby dzieci, które przeżyły traumę, mogły spędzić czas w bezpiecznym środowisku, bez stresu i w poczuciu stabilności. W projekcie wzięło udział 68 beneficjentów. Budżet projektu wyniósł 68 000 zł. Środki pozyskano z Save the children TAIWAN.
- c) „*Wsparcie dla ukraińskich kobiet i ich dzieci w czasie kryzysu*” – projekt zrealizowano w terminie: czerwiec-październik 2022. Działanie przeprowadzone było we współpracy Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej w Wałbrzychu. Działania nakierowano na pomoc kobietom, które przyjechały do Polski w związku z wybuchem wojny na Ukrainie. Zadania dotyczyły samotnych matek z dziećmi. W czasie projektu pomagano w poszukiwaniu pracy, staży zawodowych i innych form aktywizujących zawodowo i społecznie uczestniczki projektu. Asystowano w pierwszych dniach pracy oraz w razie potrzeby edukowano pracodawców na temat specjalnych potrzeb uczestniczek. Pełniono rolę mediatora w relacjach, konfliktach. Uczestniczono w procesie legalizacji pobytu, ale również w procesie reintegracji społecznej. Częścią tej reintegracji były spotkania z psychologiem, couchem oraz spotkania integracyjne (warsztaty z tworzenia wianków, wspólne gotowanie, event z mieszkańcami wałbrzyskiej dzielnicy Podgórze). W projekcie wzięło udział 20 beneficjentów. Budżet projektu wyniósł 50 000 zł. Środki pozyskano z Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej.
- d) Integracja i poprawa zdrowia psychicznego uchodźców z Ukrainy w Wałbrzychu i okolicach – projekt zrealizowano w terminie wrzesień - grudzień 2022 r. W ramach programu założono Klub integracyjny dla dzieci, w którym przeprowadzano grupowe i indywidualne konsultacje psychologiczne dla dorosłych. W ramach działania prowadzona była również świetlica dla dzieci. Zadbano, aby kadra miała odpowiednie wykształcenie pedagogiczne i psychologiczne. Zajęcia na świetlicy odbywały się w formie terapii grupowej z psychologiem. Beneficjenci, w razie potrzeby,

- mogli również spotkać się z psychologiem indywidualnie. Organizowane były zajęcia rehabilitacyjne na basenie. Dzieci uczestniczyły w wycieczkach i zajęciach z hipoterapii. Organizowane były wyjazdy, wycieczki, pomoc w odrabianiu zadań domowych oraz nauka języka polskiego. W projekcie wzięło udział 262 beneficjentów, w tym 72 dzieci do 18 roku życia. Budżet projektu wyniósł 190 000 zł. Środki pozyskano z Medecins du Monde – Francja.
- e) *Solidarni z Ukrainą*: spotkanie - wsparcie narodu ukraińskiego – spotkanie odbyło się 26 lutego 2022 r. Celem spotkania było założenie we współpracy z Urzędem Miejskim w Wałbrzychu magazynu centralnego do przyjmowania darowizn na rzecz migrantów wojennych. Siedziba stowarzyszenia została zaadaptowana na punkt pomocy. W działaniu wzięło udział 71 osób.
  - f) *Pomagamy odnaleźć siebie*. W ramach programu przekazano pomoc humanitarną uchodźcom z Ukrainy – działanie zrealizowano wraz z MOPS Wałbrzych i Cerkwią Prawosławną w Wałbrzychu. W pomieszczeniu cerkwi otwarto dodatkowy *Punkt przekazywania pomocy*, przyjmowania darowizn. Dzięki pracy wolontariuszy Stowarzyszenia zbierano i wydawano niezbędną pomoc mieszkańcom. W działaniu wzięło udział 2 400 osób.
  - g) *Narysujemy pokój*. *Warsztat dla dzieci* – zorganizowano cykl warsztatów dla dzieci, które przybyły do Polski z powodu wybuchu wojny. Warsztaty były formą terapii psychologicznej i wpłynęły pozytywnie na samopoczucie około 100 dzieci. Rysunki zostały przekazane do rodzin migrantów, których bliscy pozostali na Ukrainie. W efekcie więcej podmiotów z zagranicy zaangażowało się w pomoc.
  - h) *„Make basketball. Not War.” Charakterystyczny mecz gwiazd* – działanie wspierające integrację społeczną. Przy współpracy spółki miejskiej AQUA Zdrój – Centrum Aktywnego Wypoczynku, Stowarzyszenia Górnik Wałbrzych, Gminy Wałbrzych i znanych zawodników koszykówki, zorganizowano mecz charytatywny. Działanie połączyło polskich mieszkańców miasta oraz mieszkańców z Ukrainy oraz migrantów uciekających do Polski z powodu wojny. W wydarzeniu wzięło udział 500 osób.
  - i) *Akcja „Czysty i zielony Wałbrzych”*. Wspólne sprzątanie miasta – działanie przeprowadzono wspólnie z MOPS Wałbrzych oraz Gminą Wałbrzych. Społeczność ukraińska i polska posprzątała wspólnie Plac Solidarności i okolice. Działanie równocześnie miało za zadanie edukowanie mieszkańców w zakresie ekologii i ochrony środowiska. W akcji wzięło udział 61 osób.
  - j) *Dzień solidarności z Ukrainą* – event zorganizowany we współpracy z Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia w Wałbrzychu. Nagłośniono tragedię narodu Ukrainy poprzez koncert i wystawę. W wydarzeniu wzięło udział 39 osób.
  - k) *Punkt informacyjno-edukacyjny w ramach Europejskich dni Pracodawców „Nic co polskie, nie jest mi obce”* – działanie zorganizowano we współpracy z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w formie Punktów Informacyjnych. W Punktach przedstawiano informacje na temat lokalnych oraz międzynarodowych ofert pracy. Odwiedzający zdobywali także wiedzę na temat legalizacji zatrudnienia. Efektem było zatrudnienie 7 osób w przedsiębiorstwach oraz 40 kolejnych w strukturach miejskich. W spotkaniu wzięło udział 77 osób.
  - l) *Premiera spektaklu „Chodźce! Chodźcie!”* we współpracy z Teatrem Dramatycznym w Wałbrzychu – zorganizowano spektakl, dramat, ważny i potrzebny, jako gest solidarności i współpracy ze społecznością ukraińską w Wałbrzychu. Spektakl obejrzało 120 osób. Od października 2022 został na stałe włączony w repertuar teatru. Działanie integracyjne, kulturalne. W efekcie powstał dramat niezwykle ważny i potrzebny, jako gest solidarności i współpracy ze społecznością ukraińską w Wałbrzychu. Stowarzyszenie licznie pomagało w formie wolontariatu.
  - m) *Tydzień słowiański w Bibliotece pod Atlantami*. Warsztaty *„Lalka motanka - symbol słowiańskich narodów”* – działanie przeprowadzono wspólnie z Biblioteką pod Atlantami oraz Gminą Wałbrzych. Zorganizowano warsztaty pokazujące tradycję ukraińską. Do udziału zaproszone były lokalne organizacje. W warsztatach wzięło udział 48 osób.
  - n) *Dzień Niepodległości Ukrainy*. Dzień kultury ukraińskiej w Wałbrzychu – event zorganizowany przy współpracy z Gminą Wałbrzych. Działanie na rzecz solidarności, wsparcia wolności i krzewienie zamiłowania do ojczyzny, postaw patriotycznych. Przed ratuszem wałbrzyjskim zebrało się ponad 500 osób.
  - o) *Wałbrzyskie Centrum Integracji* – założono w grudniu 2022 roku, w nim organizowano bezpłatne kursy językowe (j. polski, j. angielski), doradztwo zawodowe i biznesowe. W ramach centrum zapewniano również opiekę nad dziećmi. W 2022 r. z usług centrum skorzystało 50 osób. Budżet projektu wyniósł 538 000,00 zł. Środki pozyskano z IOM, Ambasady Stanów Zjednoczonych.

- p) *Konsultacje prawne* – prowadzono od stycznia 2020 roku, w trybie ciągłym. Konsultacje dotyczą legalizacji pobytu, podjęcia pracy, spraw związanych ze zdrowiem, prawem rodzinnym, kryminalnym. Stowarzyszenie występuje jako mediator w sprawach konfliktowych z osobami fizycznymi, przedsiębiorstwami oraz instytucjami publicznymi. Z konsultacji skorzystało 3 000 osób.

19. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu.

Dzięki wsparciu finansowemu Gminy Wałbrzych w 2022 roku zrealizowano zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci w dwóch dzielnicach Wałbrzycha oraz zorganizowano wypoczynek zimowy oraz letni w miejscu zamieszkania przy współpracy z Ośrodkiem Wsparcia Dziennego. Krótki opis zrealizowanych działań opiekuńczo-wychowawczych:

- Placówka Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży – świetlica środowiskowa „Śródmieście” w Wałbrzychu. Opieką i dożywianiem objęto 22 dzieci.
  - Zorganizowano całoroczne zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci w 2 dzielnicach miasta Wałbrzycha: Biały Kamień i Rusinowa. Opieką i dożywianiem objęto 40 dzieci. Łącznie opieką objęto 62 dzieci.
  - Wypoczynek zimowy zorganizowany dla 22 dzieci i letni dla 62 dzieci oraz całoroczne zagospodarowanie czasu wolnego w miejscu zamieszkania oraz działalność w zakresie pomocy dziecku i jego rodzinie, m.in:
    - zorganizowano wypoczynek pobytowy dla 22 podopiecznych w okresie ferii zimowych, zorganizowano wycieczki i wyjścia do Parku Sobieskiego, Parku Sudety, Rynku, Szczawna-Zdroju, Dworzyska, Książa, Kina Cinema-City, na Wzgórze Gedymina oraz do Explora Parku;
    - zorganizowano wypoczynek pobytowy dla 66 podopiecznych w okresie wakacji letnich: wycieczki po najbliższej okolicy, wyjścia do kina, wałbrzyskich instytucji kultury, Muzeum Porcelany, Explora Parku, Starej Kopalni, na lody, itp.;
    - zorganizowano obchody Dnia Babci i Dziadka, tłusty czwartek, walentynki, Dzień Kobiet, 22 dzieci otrzymały paczki na zakończenie ferii oraz z okazji Wielkanocy natomiast 66 podopiecznych otrzymało paczki z okazji Dnia Dziecka, zakończenia wakacji oraz Mikołaja.
- Łącznie opieką i dożywianiem objęto 66 dzieci.

20. Stowarzyszenie Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej w Wałbrzychu.

W 2022 roku Stowarzyszenie zrealizowało następujące inicjatywy i działania:

1. Projekty unijne (Partner Projektu):
  - a) „*Druga szansa*” – zrealizowany przez Fundację Wałbrzych 2000 (Lider Projektu) w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej Termin projektu: od 01.06.2020 do 31.05.2023 r. Celem projektu jest poprawa sytuacji społeczno-zawodowej i aktywna integracja 30 mieszkańców powiatów wałbrzyskiego grodzkiego i wałbrzyskiego ziemskiego (20 kobiet i 10 mężczyzn) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym z powodu niepełnosprawności. Dzięki udziałowi w projekcie co najmniej 11 osób poprawi swoją sytuację społeczną, a co najmniej 6 osób znajdzie pracę.
  - b) „*Ośrodek Aktywnej Integracji*” – realizowany przez Fundację Wałbrzych 2000 (Lider Projektu) w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej w okresie 01.06.2020 - 31.05.2023 r. Celem jest poprawa sytuacji społecznej i aktywna integracja 30 osób - zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym mieszkańców i mieszanek 2 powiatów wałbrzyskiego grodzkiego i ziemskiego, poprzez udzielenie kompleksowego wsparcia prowadzącego do aktywizacji społecznej i uzyskania efektywności społecznej min. 11 osób.
  - c) „*Samodzielni niesamodzielni*” – realizowany przez Fundację Wałbrzych 2000 (Lider Projektu) w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej w okresie 01.07.2020 - 30.06.2023 r. Celem projektu jest zwiększenie dostępności środowiskowych usług społecznych, w tym opiekuńczych i wsparcia rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym mieszkańców/nek miasta Wałbrzych, powiatu wałbrzyskiego oraz powiatu świdnickiego przez udzielenie wsparcia 24 osobom (17 kobiet i 7 mężczyzn) zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym utworzenie Klubu

Seniora świadczącego dzienną opiekę nad 24 osobami niesamodzielnymi. Niewielkim wsparciem towarzyszącym w zakresie systemów teleopieki i zajęć w Klubie Seniora objętych zostanie również 24 opiekunów osób niesamodzielnych.

2. Zajęcia klubowe w WTZ.

Celem programu jest wsparcie osób z niepełnosprawnościami w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym. Beneficjentami zajęć klubowych przez okres 6 miesięcy (VIII.2022-I.2023) było 5 osób z niepełnosprawnościami.

3. XVIII Forum Osób z Niepełnosprawnościami.

Forum odbyło się w dniu 16.11.2022 roku w Starej Kopalni Centrum Nauki i Sztuki w Wałbrzychu. Temat przewodni brzmiał „*Standardy dostępności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami w Gminie Wałbrzych – dobre praktyki*”.

Uczestnikami Forum były osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, a także organizacje pozarządowe, WTZ-y, ZAZ-y, ŚDS, szkoły, pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne, władze samorządowe i inni, którzy działają na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Łącznie w Forum wzięło udział 120 osób. Na program Forum złożyły się:

- Prezentacja wyrobów rzemiosła artystycznego osób z niepełnosprawnościami na stoiskach tematycznych oraz prezentacja oferty ZAZów.
- Występy artystyczne (taneczne, wokalne, teatralne itp.) osób z niepełnosprawnościami.
- Uhonorowanie osób, firm i instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami za szczególnie wkład w zatrudnianie i wspieranie osób z niepełnosprawnościami – wręczone dyplomy, podziękowania, podziękowania specjalne i statuetki „*Nieustraszonego Pracodawca*”.
- Debata pn. „*Standardy dostępności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami w Gminie Wałbrzych – dobre praktyki*”.

4. XVIII Festiwal Piosenki Osób z Niepełnosprawnościami.

Festiwal pn. „*Zobacz we mnie człowieka*” odbył się w dniu 14.06.2022 roku. Program zawierał występy artystyczne osób z niepełnosprawnościami, pokaz tańca towarzyskiego, koncert Soyka Kwartet. Celem była promocja Osób z Niepełnosprawnością o dużych predyspozycjach muzycznych i wokalnych, stworzenie możliwości zaprezentowania się uczestników przed szeroką publicznością i w społeczeństwie lokalnym oraz udowodnienie, że niepełnosprawność nie jest barierą uniemożliwiającą rozwijanie pasji i realizacji artystycznych.

5. Zadania publiczne z zakresu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Wydarzenie pn. „*Żyj zdrowo, kolorowo!*” (15.06.2022-31.12.2022). Zadanie obejmowało: dwie jednodniowe wyprawy (Domy Tkaczy w Chełmsku Śląskim, Zamek Grodno w Zagórzcu Śląskim), regionalną imprezę integracyjną pod hasłem: „*Żyj zdrowo, kolorowo!*”, Forum Osób z Niepełnosprawnościami. Działania skierowane były do młodzieży oraz osób dorosłych posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, będących mieszkańcami 2 powiatów (Miasta Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego) w województwie dolnośląskim. Celem zadania była aktywizacja społeczna oraz rehabilitacja osób z niepełnosprawnością, wspieranie ich aktywności w dziedzinie kultury, sportu, turystyki i rekreacji.

6. Inne inicjatywy i działania:

- a) aktywizacja zawodowo – społeczna osób z niepełnosprawnościami;
- b) poszukiwanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy dla osób z niepełnosprawnościami;
- c) wsparcie podopiecznych w poszukiwaniu mieszkań;
- d) pozyskiwanie środków ze źródeł zewnętrznych;
- e) nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i pracodawcami.

Stowarzyszenie również prowadzi:

Zakład Aktywności Zawodowej – Zakład Usługowy „NADZIEJA” w Wałbrzychu.

Stowarzyszenie jest Organizatorem ZAZ-u utworzonego w 2014 r. Celem ZAZ-u jest:

- zatrudnianie osób niepełnosprawnych zaliczanych do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną;
- przygotowanie ww. osób do życia w społeczeństwie poprzez rehabilitację zawodową i społeczną;
- pomoc w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w miarę ich indywidualnych możliwości.

W 2022 roku ZAZ zatrudniał 27 osoby z niepełnosprawnościami z Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego. W ramach prowadzonej działalności usługowej, ZAZ świadczy usługi pralnicze i usługi sprzątanania na terenie Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego. W 2022 r. świadczył usługi dla takich instytucji jak m.in.: Domy Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Jedlinie-Zdrój, „AQUA-ZDRÓJ” w Wałbrzychu, Zamek Książ, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, IV Liceum Ogólnokształcące w Wałbrzychu, Park Wielokulturowy „Stara Kopalnia” w Wałbrzychu, Domy Dziecka w Wałbrzychu, TEB Edukacja Sp. z o.o. w Wałbrzychu, Diagnostyka Sp. z o.o. w Wałbrzychu, „Misiówka” w Czarnym Borze, Biuro rachunkowe „DELTA” w Wałbrzychu, firmy budowlane, restauracje.

Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Dzieci i Rodzin Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej w Wałbrzychu.

WTZ zostały utworzone przez Stowarzyszenie w 2004 r. Celem WTZ jest szeroko pojęta rehabilitacja. WTZ obejmują w szczególności:

- indywidualne oraz grupowe zajęcia w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Grupowa terapia zajęciowa odbywa się w pracowniach terapeutycznych: gospodarstwa domowego, projektowej, budowlanej i technik różnych, poligraficznej, florystyczno-ogrodniczej, ceramicznej;
- prowadzenie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i rehabilitacyjnego.

W 2022 r. w WTZ uczestniczyło 30 osób z niepełnosprawnościami z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności z Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego. W ramach działalności WTZ podjęto działania m.in.:

- przygotowanie na otwarty rynek pracy poprzez aktywizację zawodową w formie szkoleń (4 szkolenia specjalistyczne) i praktyk zawodowych;
- 26 uczestników WTZ zakwalifikowało się do wzięcia udziału w programach pozarządowych (zawodowych);
- zorganizowane zostały praktyki zawodowe dla 6 osób z niepełnosprawnościami w Zakładzie Aktywności Zawodowej – Zakładzie Usługowym „NADZIEJA” w Wałbrzychu na stanowisku sprzątaczy i praczy;
- uczestnicy wzięli udział: „Przy Polsko-Ukraińskim Wielkanocnym Stole” - impreza Integracyjna (Plac Magistracki), Bieg Pokoju Wałbrzych, Rodzinne Warsztaty Ogrodnicze – Centrum Ogrodnicze MAR Wałbrzych, Piknik Sąsiedzki w ogrodzie Klubu Seniora Wałbrzych, Wałbrzyski Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (Pl. Magistracki), Dzień Kariery – Filia Politechniki Wrocławskiej w Wałbrzychu, XVIII Festiwal Piosenki Osób Z Niepełnosprawnościami, „Żyj zdrowo kolorowo” – impreza integracyjna Wałbrzych, Zawody Sportowe Bocce, XVIII Forum Osób z Niepełnosprawnościami, Wigilia Integracyjna;
- uczestnicy wykonywali różne prace artystyczne;
- uczestnicy brali udział w wycieczkach, m.in. wycieczka „Szkolenie militarne z kursem obsługi broni wiatrowej i palnej” - Dzikowiec Kłodzki, Hipoterapia – Dębrznik, Tężnia Solankowa – Wałbrzych, „Zwiedzanie Zamku Grodno połączone z lekcją taneczną z panią Grażyną Wołkowską” – Zagórze Śląskie, „Doskonalenie umiejętności strzelania” – Dzikowiec Kłodzki, Domy Tkaczy – Chełmsko Śląskie, Wyjazd Mikołajkowy - Jedlina Zdrój.

21. Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych Oddział w Wałbrzychu.

W 2022 roku zrealizowano przyjęty w Oddziale program, obejmujący działalność na rzecz dzieci i młodzieży poprzez organizowanie rajdów, współpracę z kołami PTSM, uczestnictwo w innych imprezach młodzieżowych. Oddział realizował również sprzedaż legitymacji i znaczków PTSM i organizował kursy na kierowników i wychowawców wypoczynku. Oddział współpracował także ze schroniskami PTSM w Świdnicy i Lubachowie.

W Oddziale odnotowano 139 nowych członków, w tym 109 juniorów i 30 seniorów. Oprócz tego znaczki wykupiło 13 seniorów i 7 juniorów. Łącznie Oddział liczy 159 aktualnych członków, zrzeszonych w 8 kołach. Aktywnie działają 2 koła turystyczne „Kwiatki” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Wałbrzychu i „Wędrowniczek” w ZS w Szczawnie-Zdroju, które zorganizowały 3 rajdy dla młodzieży, w których łącznie wzięło udział 240 osób. Na terenie Oddziału działają dwa schroniska całoroczne PTSM w Świdnicy i Lubachowie, które w roku 2022 nie prowadziły aktywnej działalności turystycznej, w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Schroniska stały się wyłącznie miejscem zakwaterowania dla uchodźców.

W dniu 26 kwietnia odbył się Rajd Wiosenny Kół PTSM „Jałowiec”, w którym udział wzięło 78 uczestników ze szkół i kół turystycznych Wałbrzycha i powiatu. Wszyscy zebrali się na dworcu Miasto w Wałbrzychu i przejechali pociągiem do Jedliny- Zdroju. Przeszli szlakami trasę pod opieką przewodnika i Komandora Rajdu Artura Ciempy. Trasa przebiegała następująco: Jedlina-Zdrój (PKP)-Przełęcz Pod Wawrzyniakiem- Jedliniec (735 m)- Jałowiec (753 m), platforma widokowa- Jałowiec Mały (741 m)- Ptasie Rozdroże (741 m)- Przełęcz pod Borową (663 m)- Przełęcz Kozia (653 m)- „Zacisze Trzech Gór”- Pokrzywianka- Kamieńsk- Jedlina Górna (PKP). W sumie grupa pokonała 9 kilometrów, z sumą podejść 460 metrów. W „Zaciszu Trzech Gór” turyści uczestniczyli w konkursach krajoznawczych.

W dniu 15 czerwca 66 turystów reprezentujących 3 szkoły: Publiczna Szkoła Podstawowa nr 17 w Wałbrzychu, Zespół Szkół w Szczawnie-Zdroju, I Liceum Ogólnokształcące w Wałbrzychu oraz 2 koła turystyczne, wyruszyło na szlak, aby uczestniczyć w Rajdzie na Borową. Przewodnikami na trasie byli działacze Oddziału: Sekretarz Artur Ciempa i członek Zarządu Marcin Kwiatkowski. Grupa przeszła z wałbrzyskiej dzielnicy Podgórze szlakami zielonym i czarnym na szczyt Borowej, a potem wróciła z powrotem szlakami czerwonym i żółtym. Grupa przeszła prawie 10 kilometrów, pokonując ok. 500 metrów różnicy wzniesień, zdobywając 14 punktów do Górskiej Odznaki Turystycznej. Przy ognisku zorganizowano konkurs krajoznawczy.

W dniu 18 października PTSM Oddział w Wałbrzychu był organizatorem Rajdu Jesiennego Kół PTSM „Szwajcarka”, w którym wzięło udział 96 osób. Trasę prowadzili: Sekretarz Oddziału Artur Ciempa oraz członek Zarządu Marcin Kwiatkowski. Grupa przeszła 14 kilometrów i 580 metrów różnicy wzniesień na trasie z Janowic Wielkich przez ruiny zamku Bolczów, Starościńskie Skały, schronisko „Szwajcarka” do Trzcinańska. Przy schronisku „Szwajcarka” odbyło się ognisko oraz konkursy krajoznawcze. Każdy uczestnik otrzymał pamiątkową odznakę, dyplom, zaś laureaci konkursu nagrody ufundowane przez Zarząd Oddziału PTSM w Wałbrzychu.

Ponadto Oddział od wielu lat wspiera poprzez fundowanie nagród oraz wsparcie merytoryczne konkursy krajoznawcze młodzieży, takie jak Powiatowy Konkurs Wiedzy o Regionie Wałbrzyskim w Zespole Szkół im. Marii Skłodowskiej- Curie w Szczawnie- Zdroju oraz Ogólnopolski Młodzieżowy Turystyczno-Krajoznawczy PTTK, który miał miejsce w Zespole Szkół nr 7 w Wałbrzychu. Oddział podpisał trójstronną umowę o wzajemnej współpracy z PTTK Oddział Ziemi Wałbrzyskiej oraz Zespołem Szkół w Szczawnie-Zdroju. W ramach umowy zorganizowano wszystkie rajdy, wycieczki piesze oraz konkursy krajoznawcze.

W dniu 2 kwietnia Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie w Szczawnie-Zdroju zorganizował XX Jubileuszowy Powiatowy Konkurs Wiedzy o Regionie Wałbrzyskim. Pomysłodawcą, autorem pytań konkursowych i odpowiedzialnym za całe przedsięwzięcie był nauczyciel i przewodnik turystyczny Pan Artur Ciempa. Podczas konkursu Dyrektor Zespołu Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie w Szczawnie- Zdroju, Prezes Towarzystwa Miłośników Szczawna- Zdroju Pani Iwona Czech zaprezentowała zebranym historię szczawieńskich źródeł. W imprezie wzięło udział 16 uczniów, reprezentujących 6 szkół Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego.

Poza tym Członkowie Oddziału uczestniczyli także w innych przedsięwzięciach o charakterze turystyczno-krajoznawczym, skierowanych głównie do młodzieży, m.in. „Powitanie Wiosny z GOPR-em na Chełmcu” (19 marca), Rajd Walończyków w okolicy Lubawki i Chełmska Śląskiego (23 kwietnia), Rajd Szlakiem Zamków Piastowskich do ruin zamku Lubno w Czarnym Borze (29 maja), Złot Turystów na Wielkiej Sowie (25 września).

W minionym roku Oddział zorganizował 4 kursy na wychowawców wypoczynku i 3 kursy na kierowników wypoczynku. Łącznie kursy ukończyły 63 osoby, z czego 41 osób kurs wychowawców, zaś 22 kierowników wypoczynku.

Podczas XVI Krajowego Zjazdu Delegatów PTSM w Warszawie, w dniu 3 czerwca Oddział został wyróżniony przez Ministerstwo Sportu i Turystyki Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki”. Obecny na Zjeździe Prezes Zygmunt Nowaczyk został obdarzony godnością Członka Honorowego PTSM, zaś obecny i była Sekretarz Oddziału otrzymali odznaczenia państwowe „Brazowe Krzyże Zasługi”, wręczone podczas wałbrzyskich obchodów Dnia Edukacji Narodowej. W dniu 29 marca w Wałbrzychu przybyło nowych osiem osób z tytułem „Zasłużony dla miasta”. Tytuły wręczono podczas specjalnej Gali zorganizowanej w Teatrze Lalki i Aktora. Wśród wyróżnionych znalazł się Prezes naszego Oddziału, Pan Zygmunt Nowaczyk.

22. Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych.

Stowarzyszenie Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych zrealizowało w okresie od 25.04.2022 r. do 30.06.2022 r., w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zadanie publiczne pn. „Wspólnie dbamy to czyste mury mamy - edycja 2”. Zadanie polegało na zaangażowaniu lokalnej społeczności w poprawę zdewastowanego wizerunku otoczenia - czyszczenie i zamalowywanie nielegalnie umieszczonych graffiti na budynkach/obiektach miejskich. Nawiązano współpracę ze Strażą Miejską, Policją, Miejskim Zarządem Budynków Sp. z o.o. oraz innymi zarządcami budynków w celu dokonania weryfikacji obiektów do zamalowania i uzyskania zgody na te czynności. Sporządzono wykaz budynków, których elewacje wymagały natychmiastowego wyczyszczenia i pomalowania, obiekty te znajdowały się w dzielnicach rewitalizowanych. W efekcie realizacji zadania usunięto graffiti na 30 obiektach. Do współpracy przy zadaniu zaangażowano pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz 25 mieszkańców Wałbrzycha.

Stowarzyszenie RCWIP z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wałbrzychu oraz Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej od września 2021 r. do kwietnia 2023 r. (w trybie ciągłym) realizują projekt „*Nie emigruję – tu żyję*”. Projekt ukierunkowany jest na reintegrację społeczną, zawodową oraz wsparcie w znalezieniu zatrudnienia dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu woj. dolnośląskiego. Projekt zakłada następujące działania:

- a) Indywidualne Plany Rozwoju.
- b) Coaching, animacja wsparcie w obszarach indywidualnego rozwoju społecznego, zawodowego.
- c) Warsztaty kompetencji społecznych budujące podstawowe kompetencje dot. własnej aktywności społecznej.
- d) Poradnictwo, wsparcie i profilaktyka indywidualnych i rodzinnych kryzysów.
- e) Trening kompetencji społecznych „Aktywny Mieszkaniec”.
- f) Klub wolontariusza - budujący kompetencje zaradności, poczucia sprawczości i uczestniczenia w życiu społecznym.
- g) Kursy i szkolenia zawodowe.
- h) Staże zawodowe.

W projekcie przewidziano dwie ścieżki reintegracji: społeczną oraz społeczno-zawodową.

Stowarzyszenie od 01.04.2020 r. do 30.06.2023 r. (w trybie ciągłym) realizuje projekt „*Dolny Śląsk- dobra praca*”, który zakłada bezpośrednią i indywidualną pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz ubóstwem. Dzięki bogatej ofercie staży dopasowanych do potrzeb pracowników miejsc pracy, szkoleń oraz wsparcia, uczestnicy projektu zyskują możliwość podniesienia swoich kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz społecznych, a w konsekwencji uzyskują szansę wejścia lub powrotu na rynek pracy. Projekt ukierunkowano do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu województwa dolnośląskiego, powyżej 15 roku życia. Pośrednio, projekt kierowany jest do pracodawców (w tym do przedsiębiorstw społecznych i podmiotów ekonomii społecznej), którzy będą przyjmowali uczestników na: a) zatrudnienie subsydiowane, b) zatrudnienie subsydiowane wraz z wyposażeniem /doposażeniem stanowiska pracy, c) staże.

W ramach projektu można otrzymać następujące formy wsparcia: Indywidualny Plan Rozwoju, warsztaty kompetencji społecznych rozwijających kompetencje społeczno-zawodowe oraz motywujących do podjęcia zatrudnienia, doradztwo/poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne, rodzinne i prawne, kursy i szkolenia zawodowe podnoszące kwalifikacje i kompetencje niezbędne na rynku pracy, 3-miesięczne, płatne staże w przedsiębiorstwach i podmiotach ekonomii społecznej – z możliwością podjęcia zatrudnienia po zakończeniu wsparcia, a nawet do 12 miesięcy subsydiowanego zatrudnienia, w szczególności w podmiotach ekonomii społecznej, na stanowiskach pracy na terenie woj. dolnośląskiego, coaching i animacja lokalna.

Członkowie i pracownicy Stowarzyszenia Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w 2022 roku aktywnie brali udział jako wolontariusze w ramach akcji #Przyjaciele z Wałbrzycha. Akcja organizowana jest przez Partnerstwo instytucji i osób fizycznych, które podjęły wspólną decyzję o wsparciu mieszkańców Wałbrzycha znajdujących się w trudnej sytuacji w związku m.in. z pandemią COVID-19, samotnością, niepełnosprawnością. Akcją koordynuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu.

Stowarzyszenie RCWIP od września 2021 roku do kwietnia 2023 roku, jako partner realizuje projekt „*Centrum Integracji Społecznej w Wałbrzychu: Chcę Być... czyli odkrywamy życie na nowo*”. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej – liderem projektu oraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wałbrzychu – partnerem projektu. Celem projektu jest wzrost szans na zatrudnienie lub samozatrudnienie a następnie utrzymanie trwałej aktywności społeczno-zawodowej 104 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z powiatów: Miasto Wałbrzych, wałbrzyski, świdnicki, kłodzki, dzierzoniowski. W ramach udziału w projekcie uczestnicy/uczestniczki objęci są formami wsparcia w zależności od zakwalifikowania ich do poszczególnej ścieżki. Każdorazowo pierwszą formą wsparcia dla wszystkich beneficjentów jest coaching lub animacja.

Ścieżka społeczna obejmuje: opracowanie Indywidualnego Planu Rozwoju, działania animacyjne, wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej (w przypadku osób z niepełnosprawnością), poradnictwo specjalistyczne – prawne, rodzinne i psychologiczne, udział w zajęciach klubu wolontariusza.

Ścieżka stażowa obejmuje: opracowanie Indywidualnego Planu Rozwoju, coaching i animację, wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej (w przypadku osób z niepełnosprawnością), wsparcie trenera pracy, kurs kompetencji społecznych, poradnictwo specjalistyczne – prawne, rodzinne psychologiczne, udział w zajęciach klubu wolontariusza, udział w kursie zawodowym, podjęcie stażu.

Ścieżka CIS obejmuje: opracowanie Indywidualnego Planu Rozwoju, coaching i animację, wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej (w przypadku osób z niepełnosprawnością), wsparcie trenera pracy, kurs kompetencji społecznych, poradnictwo specjalistyczne – prawne, rodzinne, psychologiczne, udział w zajęciach klubu wolontariusza, udział w kursie zawodowym, podjęcie zatrudnienia socjalnego.

23. Stowarzyszenie Przyjazny Stary Zdrój.

Stowarzyszenie, jako jedno z młodszych organizacji pozarządowych, założone w maju 2022 roku, zrealizowało następujące projekty:

- Zorganizowanie dla mieszkańców dzielnicy Dnia Matki.
- Przeprowadzenie Festynu z okazji Dnia Dziecka.
- Uczestniczenie w akcji pn. Sprzątanie Wzgórza Gedymina.
- Przeprowadzenie Festynu z okazji Święta ziemniaka.
- Zorganizowanie imprezy Andrzejkowej, Mikołajkowej oraz Spotkania Wigilijnego.

Wspólnie zrealizowane projekty miały na celu animowanie aktywności lokalnej, integrację wielopokoleniową wałbrzyskiego społeczeństwa, edukowanie młodego pokolenia szanowania oraz kontynuowania wielowiekowych tradycji i zwyczajów, rozwijanie tężyzny fizycznej i umysłowej wśród dzieci i młodzieży, kształtowanie świadomości ekologicznej i kultury dbania o środowisko naturalne. Projekty finansowane były jedynie ze środków własnych Stowarzyszenia, tj. składek członkowskich.

Partnerami przy organizacji i realizacji projektów byli m.in.: MOPS w Wałbrzychu, ZPWD, ZSP nr 3, ZSP nr 4, Szkoła Fundacji CLEVER, Szkoła Branżowa I Stopnia, Policja, ZWiK „Dobra woda”, Parafia „Zmartwychwstania Pańskiego”, BOK „Stary Zdrój”, Pizza HUT, KFC, Cukiernia „Oleńka”, Piekarnia Frąckowiak, Gmina Szczawno-Zdrój, Gmina Wałbrzych.

Duży wkład własny, czas, wysiłek w realizacji projektów wnieśli Członkowie Stowarzyszenia.

24. Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej działającej przy PTTK w Wałbrzychu.

Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej działającej przy PTTK Oddział Ziemi Wałbrzyskiej w 2022 roku funkcjonowało bez ograniczeń. Działalność CITIK od 01.10.2020 r. podzielona jest między dwie instytucje. Informacja Turystyczna działająca przy PTTK Oddział Ziemi Wałbrzyskiej, Rynek 9 w Wałbrzychu odpowiada za obsługę klientów przychodzących i informację telefoniczną oraz poprzez e-mail. Media społecznościowe oraz strona internetowa CITIK obsługiwane są przez Dział Marketingu i Promocji Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia.

Biuro CITIK jest czynne w dni powszednie od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00, w pozostałe dni (soboty, niedziele) obsługę turystów prowadzi Stara Kopalnia Centrum Nauki i Sztuki w godzinach 10.00-18.00.

Po połączeniu działalności PTTK i CITIK turyści pojawiający się w CITIK zainteresowani są przede wszystkim ofertą Wałbrzycha i Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz poznawania okolicznych tras górskich. Wśród turystów zagranicznych przeważają obywatele Niemiec i Czech, pojawili się również turyści z USA, Włoch, Francji, Andory oraz liczni obywatele Ukrainy. Dużym zainteresowaniem cieszy się Explore Wałbrzych, mająca w swojej ofercie największe atrakcje naszego miasta, tj. Stara Kopalnia, Zamek Książ i Palmiarnię oraz Muzeum Porcelany. Korzystano chętnie z oferty Explore Wałbrzych, możliwości spaceru po wałbrzyskim rynku, wędrowki do Harcówki i łożni solankowej na terenie Parku Sobieskiego.

Bardzo przydatnymi materiałami promocyjnymi okazały się plany centrum miasta, mapy, seria wydawnicza „Spacer historyczny”. W CITIK udostępniano także informacje na temat atrakcji turystycznych naszego regionu i okolic, baz noclegowych, baz gastronomicznych, bazy komunikacyjnej, organizowanych wycieczkach i imprezach odbywających się w naszym mieście oraz aglomeracji wałbrzyskiej, np. wystawy, festyny, pikniki, spacer, imprezy turystyczne, wernisaże, wydarzenia kulturalne.

PTTK Oddział Ziemi Wałbrzyskiej, oprócz działalności statutowej, prowadziło sprzedaż materiałów promujących miasto i region wałbrzyski, m.in. przewodników, map, magnesów, pocztówek i książeczek skierowanych do miłośników naszego miasta i regionu Dolnego Śląska. Statystyki odwiedzających przedstawiają się w bieżącym roku następująco:

Tabela nr 5 – CITiK oraz PTTK

MIESIĄC /ROK 2022	TURYŚCI KRAJOWI	TURYŚCI ZAGRANICZNI	TELEFONY
STYCZEŃ	205		129
LUTY	185	35	215
MARZEC	233	39	270
KWIECIEŃ	294	28	265
MAJ	462	39	280
CZERWIEC	440	106	297
LIPIEC	320	59	168
SIERPIEŃ	640	79	198
WRZESIEŃ	362	50	160
PAŹDZIERNIK	285	52	143
LISTOPAD	208	15	148
GRUDZIEŃ	261	16	194
RAZEM	3 895	518	2 467

PTTK Oddział Ziemi Wałbrzyskiej w roku 2022 zrealizował 4 duże projekty, dzięki pozyskanym dotacjom z budżetu Gminy Wałbrzych oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Nawiązano współpracę z Gminami Aglomeracji Wałbrzyskiej oferując weekendowe wycieczki na terenie danej gminy. Organizacja współtworzyła program ubiegłorocznych Senioraliów. We wrześniu, tradycyjnie zorganizowano 61 zjazd turystów na Wielkiej Sowie. W realizacji pozostaje utworzenie w pomieszczeniach piwnicznych stałej wystawy/ekspozycji dotyczącej historii PTTK, sali na organizację imprez okolicznościowych, wystaw oraz spotkań autorskich. Jak zauważa Zarząd PTTK zakończenie remontu pomieszczeń jest utrudniany z powodu zalewania ich z zewnątrz. Problem niestety utrzymuje się od czasu remontu ul. 1 Maja, czyli od około 2014-2015 roku.

25. Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywizacji Niepełnosprawnych.

W roku 2022 zrealizowano projekt pn. „Czas na integrację – Showdown pod Mniszkiem”, który sfinansowano ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

Ponadto przeprowadzono Finał Indywidualnych Mistrzostw Polski w Showdown, sfinansowany ze środków PFRON.

Kolejne wydarzenia zorganizowane przez stowarzyszenie to Ogólnopolski turniej osób niewidomych i słabowidzących showdown, sfinansowany ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego oraz III Deblowe Mistrzostwa Polski w Showdown, sfinansowane ze środków PFRON.

Poza tym systematycznie organizowano i prowadzono zajęcia sekcji sportowych osób niepełnosprawnych, dzięki dotacji Ministerstwa Sportu i Turystyki.

26. Polski Związek Niewidomych Koło w Wałbrzychu.

Związek w roku 2022 zorganizował wycieczki oraz imprezy, które pozwoliły na integrację dużej liczby osób niepełnosprawnych z dysfunkcją wzroku należących do Koła PZN w Wałbrzychu. Takie spotkania pozwoliły przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, zachęciły do wspólnego spędzania czasu oraz poznawania nowych ludzi, nie tylko z niepełnosprawnościami.

Zorganizowano Spartakiadę, podczas której zawodnicy – osoby niewidzące i niedowidzące musiały poruszać się w nieznanym dla siebie terenie. Takie działania zachęciły do współdziałania w grach zespołowych oraz propagowało aktywny tryb życia i przebywanie na świeżym powietrzu.

Ponadto przeprowadzono kilka uroczystości, m.in. Dzień Białej Laski, Spotkanie Wielkanocne i Wigilijne motywujące osoby niepełnosprawne do wyjścia z domu. Umożliwiano spotkania ze znajomymi, udział w wycieczkach edukacyjnych, turystycznych i krajoznawczych.

Szczegóły zrealizowanych zadań zawarto w poniższej tabeli organizacji.

Tabela nr 6 – Polski Związek Niewidomych

Data	Rodzaj zadania	Finansowanie
01/2022	Kolędowanie w Katedrze we Wrocławiu	Środki własne
01/2022	Wycieczka do prywatnego Muzeum Górnictwa – Wałbrzych	Środki własne
03/2022	Wycieczka do Złotego Stoku – Kopalnia Złota	Środki własne
04/2022	Spotkanie wielkanocne – restauracja „Polskie Smaki”	Środki własne
05/2022	6-dniowa wycieczka w Bieszczady – Komańcza (zwiedzanie – Rzeszów, skansen w Sanoku, Cisna, kolejka w Majdanie, Solina + rejs statkiem, Lutowiska, Polańczyk)	Dofinansowanie z MOPS Wałbrzych – 2 810,00 zł (środki PFRON)
06/2022	Wycieczka do Polanicy Zdrój	Środki własne
07/2022	Spotkanie integracyjne w Harcówce	Środki własne
08/2022	Wycieczka do Szklarskiej Poręby	Środki własne
09/2022	Pielgrzymka autokarowa osób niepełnosprawnych do Krzeszowa	Środki własne
09/2022	Spartakiada sportowo-rekreacyjna – Walim Zajazd Hubert	Dofinansowanie MOPS Wałbrzych – 2 580 zł (środki PFRON) oraz PCPR Wałbrzych – 1 338 zł
09/2022	Spotkanie w ZUS przy udziale MOPS, PUP i UM	
10/2022	7 –dniowy turnus wypoczynkowo-integracyjny w Świnoujściu	Dofinansowanie MOPS Wałbrzych – 2 810 zł (środki PFRON)
10/2022	Spotkanie z okazji Dnia Białej Laski - restauracja „Polskie Smaki”	Dofinansowanie MOPS Wałbrzych – 1 800 zł (środki PFRON) oraz PCPR Wałbrzych – 900 zł
12/2022	Spotkanie opłatkowe – siedziba Fundacji Wałbrzych 2000	Środki własne
12/2022	Wycieczka Wrocław – Panorama Raclawicka	Środki własne

27. Regionalne Stowarzyszenie Osób z Chorobą Parkinsona im św. Jana Pawła II w Wałbrzychu.

Stowarzyszenie działa już ponad 20 lat. Na koniec 2022 roku do Stowarzyszenia należało 31 osób chorych na chorobę Parkinsona i osób wspomagających. W ciągu ostatniego roku zmarły 2 osoby należące do Stowarzyszenia, 5 nowych osób zapisało się oraz 3 złożyły rezygnację z powodu braku

możliwości uczestniczenia w spotkaniach. Zarząd Stowarzyszenia składa się z 3 osób, w Komisji Rewizyjnej zasiadają także 3 osoby.

Rok 2022 był kolejnym rokiem pandemii, co wiązało się z wieloma utrudnieniami dla Członków Stowarzyszenia. Pomimo ograniczeń organizacja utrzymała przychody na poziomie roku wcześniejszego. Wzrosły wpływy pochodzące od darczyńców oraz pozyskano kilka dotacji. Nieznacznie spadły wpływy pochodzące ze składek członkowskich. Otrzymane wsparcie finansowe przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 7 - Regionalne Stowarzyszenie Osób z Chorobą Parkinsona im św. Jana Pawła II

Darczyńca	Projekt – cel darowizny	Kwota w zł
Prezydent Miasta Wałbrzycha	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji oraz turystyki osób niepełnosprawnych z PFRON umowa z MOPS	10 000,00, wyk.: 9 936,03
Z 1 % za 2021r	Cele statutowe	2 301,00
Fundacje	Cele statutowe, wsparcie aktywności	3 000,00
Firmy prywatne i inne Instytucje	Cele statutowe	3 000,00
Razem		18 237,03

Zorganizowano 28 wspólnych spotkań (łącznie na spotkaniach było 391 osób), w tym:

- 10 spotkań w siedzibie RWS Podzamcze - w sumie 128 osób, w tym: spotkanie z neurologiem logopedą i przedstawicielem MOPS Wałbrzych;
- 3 ogniska na terenie Warsztatów Terapii Zajęciowej, przy udziale łącznie 59 osób;
- 3 wycieczki, na które pojechało 39 osób, w tym: wycieczka do Ząbkowic Śląskich i Kamieńca Ząbkowickiego, wycieczka do Wrocławia – Zabytkowy Tramwaj, wycieczka do Wrocławia – Rejs statkiem, Kolejkowo i SKY TOWER.
- 6 koncertów, na które poszły łącznie 103 osoby;
- 6 spotkań poza stałym miejscem spotkań dla łącznie 63 osób, w tym: 3 spotkania uroczyste z poczęstunkiem, Śniadanie Wielkanocne, Spotkanie opłatkowe, Mikołajki;
- 8 osób ze Stowarzyszenia, które dłuższy czas nie wychodziły z domu, Członkowie odwiedzili w domach wraz z Mikołajem, który wręczył przygotowane paczki świąteczne.

Ze względu na pogarszający się stan zdrowia Członków, nastąpił wyraźny spadek frekwencji na organizowanych wycieczkach wyjazdowych i wzrost na wyjściach na terenie miasta, np. na koncerty. Stowarzyszenie dostosowywało organizację wycieczek do aktualnych możliwości poruszania się naszych członków i ich stanu zdrowia. Dla osób, które miały problemy z poruszaniem się, Stowarzyszenie zapewniało transport na spotkania, np. koncerty, czy spotkania świąteczne.

28. Stowarzyszenie „Radość życia”.

W roku 2022 Stowarzyszenie zrealizowało następujące działania dzięki pozyskanym dotacjom z różnych źródeł. W ramach dotacji samorządowych Gminy Wałbrzych:

Projekt *Akademia Twórczej Mocy - bez granic*, zrealizowany w okresie od 01.05.2022 roku do 24.12.2022 roku, dzięki otrzymanej dotacji w wysokości 10 000 zł. W ramach projektu wsparciem objęto 60 osób niepełnosprawnych oraz 10 wolontariuszy- razem 70 osób w różnym wieku od lat 14 do 60+. Zrealizowano założony cel i osiągnięto następujące rezultaty:

- a) zorganizowano warsztaty rękodzielnicze,
- b) pozyskano wiedzę z zakresu turystyki, promowano aktywny i zdrowy styl życia,
- c) motywowano do aktywności fizycznej, organizowano zajęcia na basenie.
- d) pozyskano nowe kompetencje społeczne i osobiste.
- e) promowano rozwój wolontariatu.

Projekt pn. „Akademia Zdrowia Seniora” zrealizowany w okresie od 01.06. do 23.12.2022 roku, dzięki otrzymanej dotacji w wysokości 3 000,00 zł. W ramach projektu przeprowadzono szkolenia z zakresu zdrowia psychicznego i fizycznego, warsztaty z technik uważności (mindfulness), zorganizowano Festiwal Zdrowia Seniora. Podczas projektu 150 uczestników pozyskało wiedzę z dziedziny zdrowia i relaksacji. Dzięki działaniom edukacyjnym, szkoleniowym, została podniesiona świadomość lokalnej społeczności na temat działań i promocji zdrowego aktywnego stylu życia. Promowano Wałbrzych, jako Miasto Przyjazne Seniorom.

Projekt pn. „VII Wałbrzyskie Senioralia. Plenerowa Akademia Seniora” zrealizowano od 01.09. do 30.11.2022 roku dzięki otrzymanej dotacji w wysokości 7 300 zł. W ramach projektu osoby starsze poznały historię Wałbrzyskiego Górnictwa i powstania Pomnika Pamięci Górnictwa, uczestniczyły w kolorowej paradzie/marszu ulicami miasta (od Alei Wyzwolenia, ul. Barlickiego, ul. Słowackiego do Placu Magistrackiego), w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa w sieci, w tym higieny informacyjnej, jak radzić sobie z fake newsami, weryfikacji niebezpiecznych połączeń oraz jak prowadzić „detox informacyjny”. Seniorzy aktywnie uczestniczyli w zajęciach sportowych. Zorganizowano Olimpiadę Sportową, promowano aktywny styl życia i spędzanie czasu na powietrzu. Zorganizowano trzydniowy Festiwal Pasji i Kreatywności, podczas którego uczestnicy brali udział w wystawie prac plastycznych i rękodzielniczych, występach i pokazach seniorów.

W 2022 roku Stowarzyszenie zrealizowało także projekty sfinansowane ze źródeł rządowych:

Projekt pn. *Działamy Pełni radości i pasji* w ramach Rządowego Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-2030 NOWEFIO edycja 2022. Otrzymano dotację w wys. 6 8370 zł.

Ponadto Stowarzyszenie zrealizowało, rozpoczęty w 2021 roku, projekt pn. *Świadomie tworzymy Lokalną Rzeczywistość*” w ramach programu Aktywni Obywatele- Fundusz Krajowy zgodnie z umową dotacyjną zawartą pomiędzy Fundacją Stocznia finansowanego przez Islandię, Lichtenstein i Norwegię w ramach funduszy EOG. Pozyskano dotację w wysokości 30 000 EURO na 3 lata prowadzenia planowanych działań. Projekt obejmował: zorganizowanie cyklu warsztatów dla osób w wieku 11-19 lat z Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych i rodzin zastępczych - ich opiekunów i opiekunów, wychowawczyń i wychowawców oraz dla seniorek i seniorów. Zakres zajęć dotyczył umiejętności komunikowania się, aktywnego słuchania, parafrazowania, udzielania informacji zwrotnych, stosowania na co dzień języka, który nie dyskryminuje. Warsztaty pomogły w przełamywaniu barier podczas wystąpień publicznych. Kolejnymi zaplanowanymi zajęciami były warsztaty taneczne, gdzie jednym z zadań było stworzenie alfabetu ruchów i dźwięków, które pobudzają wyobraźnię i kreatywność. Podsumowaniem zajęć będzie zorganizowanie na koniec projektu, czyli w 2023 roku Festiwalu Tańca. Ponadto zostały zorganizowane pikniki ekologiczne, połączone z zajęciami ekologicznymi oraz sprzątnięciem terenu wspólnie z mieszkańcami miasta.

Projekt Nowe Relacje w ramach programu „*Nowe Relacje- Działania na Rzecz Włączenia i Integracji Międzypokoleniowej Osób z Ukrainy z Doświadczeniem Uchodźczym*”. Stowarzyszenie zrealizowało go wspólnie z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych „ę”. Program sfinansowano w ramach Help Age International ze środków Fundacji Conrada N. Hiltona. Partnerem programu jest Polskie Forum Migracyjne. Realizację działań rozpoczęto w październiku 2022 roku. W roku 2022 zrealizowano kilka zadań na kwotę 5 000 zł. Do rozliczenia w roku 2023 na zakończenie programu pozostała kwota w wysokości 32 498,90 zł.

Ponadto w ramach działalności nieodpłatnej (poza projektami) łącznie osiągnięto przychody 31 614,63 zł, w tym: ze składek członkowskich kwotę 18 905 zł; z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych 6 019,80 zł, z tytułu darowizn 1 501 zł, pozostałe przychody- wynik finansowy roku ubiegłego wynosi 5 189,03 zł.

Poniesiono koszty (poza projektami) z działalności nieodpłatnej na kwotę 30 235,07 zł. Wynik finansowy na działalności nieodpłatnej wynosi 1 333,76 zł Ważną działalnością statutową nieodpłatną ze składek członkowskich jest działalność Klubu Seniora w pomieszczeniu przy ulicy Kasztelańskiej 7 otwartego od poniedziałku do piątku od godziny 16:00 do 20:00. W klubie realizowane są działania projektów głównie wykłady, warsztaty w ramach Akademii Zdrowia Seniora, warsztaty manualne.

Poza tym Stowarzyszenie w swojej siedzibie prowadzi Akademię Seniora, gdzie realizowane są m.in. zajęcia Teatru Tańca „Dawka Energii”, gimnastyka, ćwiczenia sportowe, zajęcia manualne, nauka języków, spotkania ze specjalistami.

Łącznie, oprócz działalności statutowej i projektowej, zrealizowano: wycieczki jednodniowe, spotkania integracyjne przy muzyce, wczasy rehabilitacyjne na podstawie umów zleconych do realizacji ośrodkowi SUS Travel w Mrzeżynie. Działania prowadzono dla mieszkańców Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego. **Liczba odbiorców działań Stowarzyszenia, jako organizacji pożytku publicznego (OPP) w okresie sprawozdawczym to: 560 osób fizycznych i 2 osoby prawne - organizacje pozarządowe.** Na dzień 31.12.2022 roku zarejestrowano w Stowarzyszeniu 438 członków (wzrost do roku ubiegłego o 141 osób). W roku 2022 w Stowarzyszeniu, przy realizacji zadań, prace wolontariackie świadczyło 20 osób na podstawie porozumień o wykonaniu świadczeń wolontariackich i oświadczeń.

VIII. Ocena realizacji Programu

Rok 2022 był dla współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi kolejnym rokiem niełatwym. Związana z pandemią SARS-CoV-2 oraz wybuchem wojny na Ukrainie sytuacja kryzysowa, postawiła wszystkich przed wieloma realnymi problemami do rozwiązania, zadziałała mobilizująco zarówno na urzędników, pracowników instytucji, jak i na społeczników, wolontariuszy oraz przedstawicieli wałbrzyskich organizacji pozarządowych. Motywowała do poszukiwania nowych form działania, otwartości i elastyczności podczas realizowania zadań na rzecz mieszkańców oraz uchodźców szukających bezpiecznego schronienia. Udowodniła, że do współpracy, szczególnie w trudnych okolicznościach, ważniejsze od procedur i sztywnych ram programowych, jest partnerstwo oraz współodpowiedzialność za Miasto i jego mieszkańców.

Realizacja Programu współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi daje podstawę do wniosku, iż przyczyniła się ona do większej aktywności organizacji pozarządowych oraz otwartości i elastyczności ze strony Urzędu. Pozwoliła na podjęcie próby wypracowania właściwych ram współpracy pomiędzy środowiskiem wałbrzyskich NGO, a Miastem. Wypracowane w pierwszym roku pandemii podstawy współdziałania przy wykonywaniu zadań zleconych wałbrzyskim organizacjom, zwiększyły ofertę różnorodnych działań oraz wydarzeń, z których skorzystać mogli mieszkańcy Wałbrzycha oraz goście z Ukrainy.

W roku 2022 obserwujemy nieznaczny wzrost liczby zarejestrowanych w ewidencjach: stowarzyszeń zwykłych, fundacji, stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS, w tym stowarzyszeń sportowych, które znalazły niszę na rynku zadań społecznych, związaną z udzielaniem wałbrzyszanom wsparcia podczas izolacji społecznej, a uchodźcom z Ukrainy pomoc w adaptacji w naszym mieście.

Z budżetu Gminy dofinansowano mniej niż w roku 2021 ofert złożonych w trybie pozakonkursowym (art. 19a), nieznacznie więcej ofert złożonych w otwartych konkursach. Na tym samym poziomie udzielono dotacji celowych. Wśród zakresu tematycznego projektów złożonych w 2022 roku w trybie otwartych konkursów ofert dominowały: kultura fizyczna i sport, pomoc społeczna szczególnie dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Realizacja Programu współpracy Miasta z wałbrzyskimi NGO zapewniła optymalną aktywność społeczną oraz wykorzystywanie potencjału Miasta i organizacji pozarządowych i racjonalne wydatkowanie środków publicznych.

Działalność wałbrzyskiego trzeciego sektora znacząco uzupełnia działalność Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu w sferze realizowanych zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ze sprawozdania wynika, że dotychczasowa współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi jest różnorodna. Opiera się nie tylko na środkach finansowych przekazywanych z budżetu Gminy Wałbrzych, lecz obejmuje także: doradztwo, konsultacje społeczne, użyczenie lokali lub wynajmowanie ich na preferencyjnych warunkach do prowadzenia działalności statutowej, edukowanie z zakresu pisania wniosków i rozliczania dotacji, szukanie różnych źródeł finansowania, sieciowanie organizacji pozarządowych z instytucjami i mieszkańcami do wspólnego realizowania projektów na rzecz społeczności lokalnej oraz uchodźców z Ukrainy.

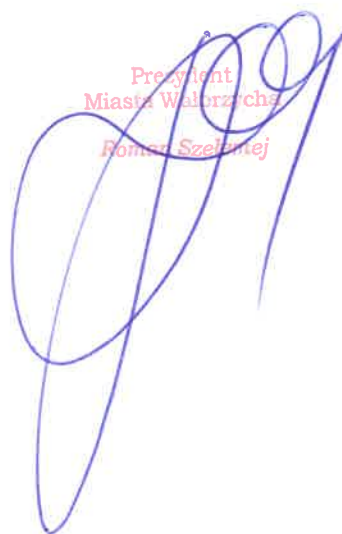
Aktywnie funkcjonują rady społeczne i programowe o charakterze opiniodawczo-doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym, w tym Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego, Wałbrzyska Rada Seniorów, Rada Kobiet, Rada Sportu, Rada Rozwoju Gospodarczego, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych i Młodzieżowa Rada Miasta. Ma miejsce wzajemna wymiana informacji oraz doświadczeń, promowanie działań na rzecz mieszkańców, opracowywane są oraz rozpowszechniane dobre praktyki w budowaniu dialogu społecznego oraz realizowaniu lokalnych, spontanicznych inicjatyw.

Podsumowując, rok 2022 upłynął pod znakiem współdziałania i umacniania partnerstwa między Miastem a organizacjami pozarządowymi, szczególnie w sytuacjach kryzysowych, z którymi wspólnie się zmagaliśmy. Wspierane przez samorząd działania trzeciego sektora wpłynęły z pewnością na zwiększenie poziomu aktywności, zaangażowania i zaufania społecznego w Wałbrzychu.

Załączniki:

- Nr 1 - ochrona zdrowia,
- Nr 2 - pomoc społeczna,
- Nr 3 - pomoc społeczna na rzecz osób z niepełnosprawnościami - wspieranie działań na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami,
- Nr 4 - wspieranie działań na rzecz integracji seniorów,
- Nr 5 - przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- Nr 6 - nieodpłatna pomoc prawna, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa,
- Nr 7 - kultura, sztuka, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego na terenie miasta Wałbrzycha i dla jego mieszkańców,
- Nr 8 - wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej oraz rozwoju sportu,
- Nr 9 - promocja Gminy Wałbrzych poprzez działalność klubów sportowych występujących na centralnym szczeblu rozgrywek,
- Nr 10 - turystyka i krajoznawstwo,
- Nr 11 - zadania w trybie pozakonkursowym wg art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Prezydent
Miasta Wałbrzycha
Romana Szeleniej

Opracowało Biuro Rewitalizacji i Planowania Przestrzennego na podstawie danych Biur/Referatów Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz wałbrzyskich organizacji pozarządowych.